

Čárka, která odděluje Daggova Hamleta, Krhútova Makbetha slouží také ke spojení dvou her, které mají shodné prvky: tu první lze sotva hrát bez druhé, která se nedá uvádět bez té první.

Daggův Hamlet vznikl sjednocením dvou hříček napsaných pro Eda Bermanna a Inter-action; jmenovitě Dagg je náš miláček, kterou se v prosinci 1971 otevíral Almost Free Theatre v Sohu, a patnáctiminutového Hamleta Daggovy trupy, jenž byl napsán (nebo spíše upraven) pro vystoupení na patrovém autobusu.

Daggův Hamlet čerpá z jednoho úseku Wittgensteinových filozofických zkoumání. Představte si následující scénu. Muž staví pódium a užívá k tomu kusy dřeva rozličných tvarů a rozměrů. Ty mu hází jiný muž, jeden po druhém, jak je požadováno. Pozorovatel zaznamenává, že pokaždé, když první muž vykřikne „Prkno!“, druhý mu hodí dlouhý plochý kus. Pak vykřikne „Deska!“ a je mu hozen kus jiného tvaru. To se několikrát opakuje. Potom zazní volání „Cihla!“ a přiletí třetí tvar. Konečně volání „Kostka!“ vyprovokuje čtvrtý kus materiálu. Pozorovatel by pravděpodobně usoudil, že různá slova popisují rozdílný tvar a rozměry materiálu. Ale to není jediný možný způsob interpretace. Dejme tomu, například, že vrhač ví předem, který kus bude stavitel potřebovat a v jakém pořadí. V takovém případě by stavitel nepotřeboval jmenovat jednotlivé kusy, které potřebuje, ale pouze naznačuje, kdy je připraven použít další. Takže výkřiky by se daly překládat takhle:

Prkno = Další

Cihla = Sem

Deska = Dobrý

Kostka = Díky

V takovém případě by pozorovatel učinil falešný závěr, ale skutečnost, že on a stavitelé užívají dva různé jazyky, nemusí být zřejmá ani jednomu z nich. Navíc by bylo také možné, že ani oba stavitelé nesdílejí společnou řeč; a kdyby jejich život sestával jenom z budování pódíí tímto způsobem, neměli by důvod zjistit, že každý užívá jazyk tomu druhému zcela cizí. Tento šťastný stav věcí by mohl pokračovat tak dlouho, dokud by čírou náhodou slova jednoho dávala tomu druhému smysl (byť nikoli tentýž).

Vzrušovala mne možnost napsat hru, která by obecnost učila jazyku, v němž byla hra napsána. Tento text je skromným pokusem: Myslím, že by se dalo jít mnohem dále.

Krhútův *Makbeth* je věnován československému dramatikovi Pavlu Kohoutovi. V deseti letech „normalizace“, následujících po Dubčekově pádu, bylo tisícům československých občanů zabráněno v dalším výkonu jejich povolání. Mezi nimi také mnoha spisovatelům a hercům.

Seznámil jsem se s Kohoutem za své krátké návštěvy v Praze roku 1977 a tehdy jsem také poznal Pavla Landovského, známého herce, který už léta nesměl hrát, poté co se dostal do konfliktu s úřady. (Byl to právě Landovský, kdo seděl za volantem vozu, který v onen osudný lednový den roku 1977 zastavila policie a zabavila jemu a jeho přátelům první kopie dokumentu, jenž vešel později ve známost jako Charta 77.) Landovský mě jednoho večera zavedl do zákulisí divadla, kde vytvořil některé ze svých nejlepších rolí. Na scéně zrovna probíhalo představení a Landovského rozhořčení a frustrace se vymykají popisu.

O rok později mi Kohout napsal:

„Jak je vám známo, není v posledních letech mnoha českým divadelníkům dovoleno pracovat v divadle. Jako jeden z těch, kdo bez divadla nemohou žít, jsem hledal možnosti, jak dělat divadlo navzdory okolnostem. S radostí Vám dnes oznamuji, že po osmi týdnech zkoušení bude za několik dní otevřeno Bytové divadlo a že nezačínáme ničím jiným než *Makbethem*.

Co je to Bytové divadlo? Návštěvní soubor. Kdokoli si bude přát shlédnout ve svém domácím prostředí Makbetha s dvěma slavnými a zakázanými herci, Pavlem Landovským a Vlastou Chramostovou, může se zvat svoje přátele a zavolat nám. Dostaví se pět lidí s jedním kufříkem.

Pavel Landovský a Vlasta Chramostová hrají Makbetha a Lady Makbethovou, známý a zakázaný mladý zpěvák Vlastimil Třešňák představuje zpívajícího Malkolma a obstarává hudební doprovod, Tereza Kohoutová, náhodou má dcera, hraje menší role a čte komentáře, a ten poslední, což jsem já, předčítá a také tak trochu hraje ostatní role na počest svého slavného kolegy.

Myslím, že by mu to nevadilo, neboť funkce tohoto představení a naděje, které do něho vkládáme, nejsou jen východiskem z naší situace, ale i zajímavou divadelní událostí. Hru jsem samozřejmě upravil, ale jsem přesvědčen, že je to stále Makbeth.“

Dopis byl psán v červnu a v srpnu přišla douška: „Makbeth se hraje po pražských bytech.“

Krhútův Makbeth byl těmito událostmi inspirován. Přesto však Krhút není Kohout a tento Makbeth, z nezbytných důvodů notně okleštěný, zde nemíjí zastupovat Kohoutovu elegantní pětasedmdesátiminutovou verzi.

TOM STOPPARD
srpen 1980

DOGGŮV HAMLET

Doggův Hamlet je věnován profesorovi Doggovi a jeho souboru v Inter-Action.

OSOBY

BAKER

ABEL

CHARLIE

EASY

DOGG

DÁMA

FOX MAJOR

PANÍ DOGGOVÁ

SHAKESPEARE

HAMLET

HORACIO

CLAUDIUS

GERTRUDA

POLONIUS

OFELIE

LAERTES

DUCH

BERNARDO

FRANCISKO

HROBNÍK

OSRIK

FORTINBRAS

V citacích použito překladů E. A. Saudka.

*Překlad z doggštiny je tam, kde je to nezbytné, uveden
v hranatých závorkách.*

Prázdná scéna.

BAKER (*mimo scénu*) Cihla! [Sem!]

(Z levé strany scény vyletí fotbalový míč a zmizí v kulisách vpravo.)

(Chytá míč.) Kostka! [Díky!]

(Abel - stále mimo scénu - vhodí na levou stranu scény školní brašnu. Abel vstoupí. Je to školák v šedých flanelových kraťasech, flanelové kazajce, školní čapce atd. Nese brašnu. Uprostřed scény pustí brašnu na zem, sebere první a položí ji ke své. Abel odejde do kulis vpravo a vrátí se s mikrofonem na stojanu, který postaví na okraj jeviště. Mikrofon je opatřen vypínačem.)

ABEL (*do mikrofonu*) Bouřka, bouřka... housle - klec - břink... [Zkouška, zkouška... jeden - dva - tři...] (*Uvědomí si, že mikrofon je hluchý. Cvakne dvakrát vypínačem a znovu promluví do mikrofonu.*) Housle - klec - břink - rendlík - rum... [Jeden - dva - tři - čtyři - pět...]

(Mikrofon je stále hluchý. Abel volá kohosi mimo scénu.)

Treska kněží! [Mikrofon nefunguje!]

(Pauza. Z téže strany vstoupí Baker. Další, podobně oblečený školák s brašnou.)

BAKER Uhm? [Uhm?]

ABEL Treska kněží.

BAKER Treska?

ABEL Kněží.

(Baker přejde k mikrofonu, cestou pustí ve středu scény svou brašnu na zem. Fouká do mikrofonu, zkouší vypínač.)

BAKER Housle - klec - břink...

(Mikrofon je hluchý.)

(Mumlá.) Dobrman! [Kurva!]

(Baker opět odejde ze scény. Pauza. V reproduktorech zapraská.)

ABEL Deska? [V pořádku?]

BAKER (*křičí zpoza scény, nezřetelně*) Deska!

ABEL (*do mikrofonu*) Housle, klec, břink, rendlík, rum...

(Mikrofon funguje.)

(Křičí na Bakera a zdvihá palec na znamení, že je vše v pořádku.) Deska!
[V pořádku!]

(Za jeho zády vstupuje pozpátku Charlie, třetí školák. Poskakuje, očividně si s někým háže míčem. Charlie má na sobě tričko dresu, ale školní krátké kalhoty, boty, ponožky.)

CHARLIE Cihla!... Cihla! [Sem!... Sem!]

(Z kulis mu přiletí míč. Abel míč zachytí dřív než Charlie.)

ABEL Kostka! [Díky!]

HLAS MIMO SCÉNU Cihla! [Sem!]

(Charlie se pokusí získat míč, ale Abel si ho nedá vzít.)

CHARLIE Šéfe! [Vole!]

(Abel hodí míč komusi v kulisách, ale jinam, než kde se nachází Baker.)

CHARLIE Šéfe žírná! [Vole blbá!]

ABEL Dobrý odpoledne! [Jdi se vycpat!]

CHARLIE *(ukřivděně)* Šéfe vanilková! [Vole pitomá!]

ABEL *(dělá na Charlieho posměšné znamení vítězství)* Dobrý odpoledne!
(Poskakuje, žádá si z kulis míč.) Cihla! [Sem!]

(Z kulis mu přes Charlieho hlavu letí míč. Z protější strany vstoupí Dogg, ředitel školy, v destičkové čapce a taláru. Přichází právě včas, aby zachytil míč vržený Abelovi.)

DOGG Kostka! [Díky!] Pax! [Klacku!]

(Dogg vlepí Abelovi ťafku za ucho a s míčem v rukou odchází.)

ABEL *(uctivě Doggovi)* Pěknej blbec, kruci? [Kolik je hodin, pane?]

DOGG *(se otočí)* Hm?

ABEL Blbec jeden pitomá, kruci? [Nevíte prosím, kolik je hodin, pane?]

(Dogg vytáhne z kapsičky u vesty hodinky a dívá se na ně.)

DOGG Břink do vazy. [Tři třicet.]

ABEL Kostka, kruci. [Děkuji, pane.]

DOGG Vycpaný artyčok takořka Leamington Spa? [Neviděli jste nákladák z Leamington Spa?]

ABEL Artyčok, kruci? [Nákladák, pane?]

CHARLIE Takořka Leamington Spa, kruci? [Z Leamington Spa, pane?]

DOGG Vycpaný? [Neviděli?]

ABEL (*vrtí hlavou*) Toť , kruci. [Ne, pane.]

CHARLIE (*vrtí hlavou*) Toť , kruci. [Ne, pane.]

DOGG (*opět odchází*) Tss. Tss. [Tss. Tss.] Je to marný. [Dobrý den.]

ABEL & CHARLIE Je to marný, kruci. [Dobrý den, pane.]

(*Dogg odchází s míčem. Vstoupí Baker. Podívá se na hodinky.*)

BAKER Břink do vazů. [Tři třicet.]

(*Uprostřed jeviště teď leží tři školní brašny. Baker k jedné přistoupí a vytáhne balíček se svačinou. Abel a Charlie udělají totéž. Chlapci pak usednou na zem a začnou si prohlížet své svačiny.*)

ABEL (*nahlíží mezi své chleby*) Pelikání trus. [Tavený sýr.] (Bakerovi.) Jsme si kvit? [Co máš ty?]

BAKER (*nahlíží mezi své chleby*) Koukol. [Šunka.]

ABEL (*Charliemu*) Jsme si kvit? [Co máš ty?];

CHARLIE (*nahlíží mezi své chleby*) Myší díry. [Vajíčko.]

ABEL (*Charliemu*) Zasadíš houslí pelikání trus naruby houslí myší díry? [Nechčeš jeden s taveným sýrem za jeden s vajíčkem?]

CHARLIE (*s přátelským pokrčením ramen*) Deska. [Dobrá.]

(*Abel a Charlie si vymění chleby.*)

BAKER (*Abelovi*) Zasadíš houslí koukol naruby houslí pelikání trus?

ABEL Koukol? Toť!

BAKER Šéfe!

ABEL Dobrý odpoledne!

(*Baker se ovívá čapkou a stěžuje si na horko.*)

BAKER Dobrý odpoledne! Sotva máslo žlvy srší, bezbožně vece našinec.
[Stížnost na horko.]

CHARLIE (*přisvědčí*) Bezbožně vece našinec, žlvy očividně.

ABEL Svatá pravda. [Dožaduje se soli.]

CHARLIE Hm?

ABEL (*natahuje ruku*) Svatá pravda.

(*Charlie vytáhne ze své brašny slánku a podá ji Abelovi.*)

Kostka. [Děkuju.] (*Posolí si chleba a nabídne slánku Bakerovi.*) Svatá pravda? [Nechceš sůl?]

BAKER (*bere si od něho slánku*) Kostka. [Díky!]

(*Baker si posolí chleba a položí slánku na zem vedle sebe. Charlie k němu natáhne ruku.*)

CHARLIE Cihla. [Sem.]

(*Baker podá Charliemu slánku. Všichni svačí. V následujícím dialogu si Abel a Baker, kteří zakrátko vystoupí ve školním představení Hamleta v původní řeči, zkoušejí své role.*)

ABEL (*znenadání*) Kdo tam?

BAKER Ty se mi ozvi!

ABEL Ať žije král! Běž, běž spat.

BAKER Jsem rád, že jste tady.

(*Abel vstane.*)

ABEL Tak jak je? Ukázalo se to zas?

(*Baker se postaví vedle něho.*)

BAKER Mlč! Přestaň ! Tamhle to jde!

ABEL Nepodobá se králi?

(*Ani se nesnaží své role hrát, odříkávají je zcela bezvýrazně.*)

BAKER Promluv! Zaklínám tě, promluv!

ABEL Tam je! (*Ukazuje doleva.*)

BAKER Tam! (*Ukazuje doprava, nemotorně si navzájem překříží paže.*)

ABEL Je pryč!

BAKER Však hleďte! Jitro v rudosovém... (*Spletl se.*)

(*Pauza.*)

ABEL (*se mu snaží pomoci*) V sivorudém...

BAKER (*zavrtí hlavou a tiše zakleje*) Dobrman! (*Vytáhne z kapsy svůj text. Prolétá jím očima, až najde místo, kde se spletl.*)

BAKER Však hleďte! Jitro v sivorudém plášti už kráčí rosou kopců na východě.

ABEL A smím-li radit, svěřme, co dnešní noci spatřili jsme tady, mladému (*naznačuje rukou, že Hamlet mu sahá asi tak do pasu*), mladému Hamletovi... Deska? [Teď je to dobře?] Trámek. [Dále.]

(*Baker zavrtí hlavou a posadí se.*)

BAKER (*vrtí hlavou*) Toť, toť . [Ne, ne.]

(*Charlie si náhle začne zpívat na melodii známého šlágru. V třetím verši nezná dobře slova. Baker se k němu při čtvrtém verši přidá.*)

CHARLIE (*zpívá*)

Za propast ti díky vzdám,
klouže nebe nástrahám.
Pam-pa-dam-pa, Marion,
dinosaurů chýrný ston...

(*Abel jejich produkci hodnotí posměšnými zvuky. Píseň končí a vystřídá ji zvuk příjíždějícího nákladáku. Všichni tři chlapci vstanou, sklídí chleby, papíry od svačiny atd. a vyčkávavě se zahledí směrem, odkud je slyšet nákladák.*)

BAKER Artyčok. [Nákladák.] (*Vykročí kupředu, dívá se do kulis a navádí auto, které zřejmě couvá směrem k němu. S výmluvnými gesty.*) Květák... květák... těžko... neřkuli těžko... [Doleva... doleva... doprava... trochu doprava...] Šantala... šantala... Deska! [Rovně... rovně... Dobrý!]

(*Ozve se bouchnutí dveří kabiny nákladáku a vstoupí řidič Easy. Má na sobě bílou kombinézu a plátěnou čepici. Nese srolovaný červený běhoun a krabici s praporky na špejlích. Složí svůj náklad na zem.*)

EASY Buxton - prkna a tak.

ABEL Uhm?

EASY Buxtonova dodávková služba z Leamington Spa. Vezu prkna a další takový... Potřebuju píchnout.

(Pauza. Chlapci na něj nechápavě hledí prázdnými zraky.)

ABEL Uhm?

EASY Potřebuju krapet píchnout, jsem na všechno sám, protože mého kámoše srazil na okresce u Rickmansworthu blesk - taková divná náhoda... blesk z čistého nebe, prásknul ho rovnou do čenichu tý jeho mikymauzovský gázmasky. Vez jich pět beden na dětskou besídku v bakteriologickým vejzkoušák - chtěl si prostě vozkoušet, jaký to je - a najednou, prd ho! - byla to pecka jak hrom, frňák má jako kačer Donald a uši, jako když mu vyskočej z vopejkače na topinky. Řval jako kukačky, když bijou dvanáct.

(Easy vypráví s očividným gustem, ale zklamaně zjišťuje, že se jeho historka míjí účinkem, neboť chlapci mu pochopitelně nerozumí.)

Tak dáme se do toho, mládenci. Kam to složíme?

(Další dlouhá pauza. Baker vykročí k Easymu, viditelně potěšen vlastním nápadem.)

BAKER Promluv! Zaklínám tě, promluv!

EASY Co je mu?

BAKER *(povzbudivě)* William Shakespeare.

EASY *(Abelovi)* Pěknej blbec, co?

BAKER *(podívá se na hodinky)* Rendlík - taxi.

EASY To sem si moh myslet. *(Pohlédne na Charlieho.)* Nejste vy krapet pošahaný? Kde máte starýho?

(Rázně vstoupí Dogg.)

DOGG Je to marný. [Dobré odpoledne.]

CHLAPCI Je to marný, kruci. [Dobré odpoledne, pane.]

EASY Dobrý vodpoledne, šéfe... [V doggštině to ovšem znamená „Jdi se vycpat, vole!“.]

(Dogg chytí Easyho výhrůžně za klopy.)

DOGG Marcipánový hodiny! [Pozor na jazyk] *(Vytáhne kus papíru s nákresem stavby, která se má vztyčit na scéně. Je to poměrně velká plachta, na níž jsou jasně k rozpoznání schody a zeď. Nahlédne do plánu a začne chlapce rozestavovat.)* Abel...

ABEL Deska, kruci. [Ano, pane.]

DOGG *(ukazuje k nákladáku)* Ponton se drolí.

ABEL Deska, kruci. *(Odejde k nákladáku.)*

DOGG Baker...

(Baker se postaví do pozoru.)

Cihla. [Sem.] *(Ukazuje Bakerovi, aby se postavil na kraj scény.)*

BAKER Deska, kruci.

DOGG Kostka. [Díky!] *(Charliemu.)* Charlie...

CHARLIE Deska, kruci.

DOGG Cihla. *(Postaví Charlieho na spojnicí mezi Bakerem a nákladákem.)*

(Easy stojí vedle Charlieho v místě, kde budou schody.)

(Bakerovi a Charliemu.) Prkno? [Připravení?]

BAKER & CHARLIE Prkno, kruci. [Připravení, pane.]

DOGG *(volá na Abela, kterého nevidíme)* Prkno?

ABEL *(mimo scény)* Prkno, kruci.

(Dogg podá svůj nákres Easymu, který ho pečlivě prozkoumá a potom složí a strčí do kapsy.)

DOGG *(volá hlasitě na Abela - řve)* Prkno!

(K Easyho úžasu a úlevě přiletí k Bakerovi prkno. Baker je chytí, podá Charliemu a ten dále Easymu, který prkno položí na zem. Dogg se usměje a vrhne na Easyho povzbudivý pohled.)

EASY *(nejistě zavolá)* Prkno!

(K jeho úžasu a úlevě přiletí druhé prkno a doputuje stejným způsobem do jeho rukou. Položí je na místo.)

Prkno!

(Třetí prkno putuje na scénu. Easy je přiloží k předešlým. Dogg spokojeně odchází.)

(Volá, teď už sebejistě.) Prkno!

(Místo prkna přiletí velká dřevěná kostka. Když doputuje k Easymu, ten ji podá zpátky Charliemu, který ji zas vrátí Bakerovi. Ten se otočí a jde kostku postavit na zem v zadní části jeviště. Zatímco Baker je dosud vzadu, Easy svůj povel opakuje.)

(Volá.) Prkno!!

(Charliemu přiletí do náručí další kostka. Charlie ji podá Easymu, ale ten ji zas vrátí. Charlie pak kostku odnese do pozadí, kde ji položí vedle první.)

(Volá.) Prkno!!!

(Přiletí prkno a Easy ho vděčně přiloží ke třem předchozím. Easy vytáhne plán, zahledí se do něj a strčí ho opět do kapsy.)

(Volá.) Deska! [Dobrý!]

(Baker a Charlie už opět zaujali svá místa. Na scénu přiletí deska, Baker ji chytí, předá Charliemu a ten Easymu, který ji položí na prkna.)

(Volá.) Deska!

(Přiletí druhá deska a putuje k Easymu, který ji uloží. Stejným způsobem skončí na svém místě třetí. Easy potřebuje celkem čtyři.)

(Volá.) Deska!

(K Bakerovi přiletí kostka, putuje k Charliemu, od něho k Easymu, který ji Charliemu popuzeně vrátí. Charlie ji podá zpátky Bakerovi, který ji odnese do pozadí.)

(Volá.) Deska!

(Přiletí další kostka, přímo Charliemu. Ten ji podá Easymu, který mu ji zase vrátí, a Charlie odkráčí do pozadí a složí tam kostku na zem.)

Deska!

ABEL *(vstoupí s úsměvem)* Deska?

EASY Toť!

ABEL Toť?

EASY Krucí! Deska!

(Abel odejde a krátce poté přiletí Easymu další kostka. Ten ji chytí, hodí vztekle Bakerovi a Charliemu, kteří ji zachytí a položí na zem. Easy odejde do postranních kulis. Charlie vytáhne ze své brašny malé tranzistorové rádio a zapne je. Šťastnou náhodou hrají jeho oblíbenou písničku a zpěvák je právě v polovině první sloky, kterou jsme již slyšeli v Charlieho podání.)

(*Za scénou.*) To je marný!

ABEL (*zdvořile, za scénou*) To je marný, kruci.

(*Ozve se plesnutí a Abelův pištivý výkřik. Vstoupí Easy s deskou. Vzápětí přijde opět Dogg s tácem naloženým květinami do klopy. Odloží tác na zem a sebere krabici s praporky.*)

DOGG (*volá na Abela, který je stále mimo scénu*) Abeli...

ABEL Deska, kruci.

DOGG Cihla.

(*Vstoupí Abel. Drží se za ucho a dotčeně pošilhává po Easy. Dogg začne rozdávat praporky. První dá Abelovi, který s ním okamžitě odejde ze scény. Dogg pak rozdá praporky Bakerovi, Charliemu a několika divákům a nahlas přitom praporky počítá.*)

Housle, klec, břink, rendlík, rum, šok, krást, mást, oběd, medvěd, cože, troubo...

(*Easy, který položil desku a sleduje Dogga, teď uraženě pokročí kupředu.*)

EASY Cože?

(*Dogg to pochopí jako opravu.*)

DOGG Troubo.

EASY Cože??

(*Dogg znovu nahlas podrážděně počítá a zjistí, že se nemýlil...*)

DOGG Housle, klec, břink, rendlík, rum, šok, krást, mást, oběd, medvěd, cože, troubo!

EASY Oho!

DOGG (*rezolutně*) Pax!

(*Dogg přenesse svou pozornost na květiny. Easy má za to, že také jednu dostane.*)

(*Easy.*) Toť! (*Dá květinu Charliemu.*)

CHARLIE Kostka, kruci.

DOGG Trámek. [Další.]

(*Předstoupí Baker a dostane květinu.*)

BAKER Kostka, kruci.

DOGG (volá na Abela) Trámek! Abel!

(Vstoupí Abel a dostane svoji květinu. Abel si stále uraženě hýčká ucho a vyčítavě zahlíží na Easyho.)

ABEL Kostka, kruci.

(Abel se vrátí k nákladáku. Dogg se vyčkávavě dívá na Easyho.)

DOGG Deska?

EASY Trámek.

DOGG Deska.

EASY Trámek.

DOGG Deska.

(Zřejmě čeká, až se Easy opět pustí do práce. Easy znovu nahlédne do plánu, zastrčí ho do kapsy a nervózně volá na Abela.)

EASY Trámek!

(K jeho úžasu a úlevě přiletí trámek. Mezitím Charlie, který při Doggově příchodu rádio provinile vypnul, zaujal opět své místo v řadě, stejně jako Baker. Trámek putuje od jednoho k druhému až k Easymu, který ho položí na desku.)

(Volá.) Trámek!

(Další trámek putuje touž cestou. Dogg spokojeně odchází.)

(Volá.) Trámek!

(Objeví se deska. Baker ji převezme a podá Charliemu, který však předem odhadne Easyho reakci a nese desku do pozadí, aby ji tam přidal ke kostkám.)

(Řve.) Trámek!

(Objeví se další deska a Baker ji chytře odnáší do pozadí. Easy rázně vykročí k Abelovi.)

CHARLIE Pěknej blbec?

BAKER Pěknej blbec? Břínk - taxi - podoustev.

EASY (mimo scénu) Ty nemehlo!

ABEL Kruci?

(Následuje další Abelův bolestný výkřik. Charlie opět zapne svoje rádio. Ozve se známé pípní časového signálu. Baker pohlédne na hodinky.)

RÁDIO Dírou dovnitř, dírou ven. [Přinášíme poslední výsledky fotbalových zápasů.]

(Charlie vytáhne z brašny sázenku a porovnává ji s ohlašovanými výsledky. Rytmus slov přicházejících z rádia je nám důvěrně znám: výhry domácích, výhry hostů, remízy. Číslo se překládají následovně:

0 = docela, 1 = housle, 2 = klec, 3 = břink, 4 = rendlík, 5 = rum.

„Cibule“ a „lucerna“ odpovídají běžným názvům klubů jako např. „City“ nebo „United“. Takže výsledek „Treska cibule - Treska lucerna, docela - břink“ bude znít stejně jako dejme tomu „Manchester City - Manchester United, nula tři“, tedy výhra hostů. Hlášení začíná slovy „Houslí noha“ ve významu „První liga“.)

Houslí noha: Šlápota - Podolek, klec docela; Štafl - Ložní cibule, břink docela; Hadice - Kabelka, klec klec; Treska cibule - Treska lucerna, docela břink; Zázrak - Piknikový košík, docela rum...

(Charlie při posledním výsledku hvízdne - pět nula na cizím hřišti! Mezitím opět vstoupí Easy s plnou náručí trámů, následován kulhajícím Abelem, který nese obdobný náklad. Easy složí trámků na zem. Povšimne si rádia a Charlieho, který porovnává výsledky se svými tipy. Easy vytáhne svou sázenku a tužku, ale pak mu dojde, že z hlášení nerozumí zbla.)

EASY (otupěle) Můžu se vás na něco zeptat? Něco mi tady pořád nejde do hlavy.

(Baker zatím začal z trámů, kostek, prken a desek, které se nashromáždily na jevišti, stavět úhlednou zeď. Na některých jejích částech jsou namalována písma. Easy uloží sázenku a tužku zpátky do kapsy a staví schody. Abel shodil svůj náklad na zem vedle Bakera a kulhá zpátky k nákladáku. Vstoupí Dogg.)

DOGG (Easymu) Nečum všiváku. [Červený koberec.]

(Easy popadne Dogga za klopy.)

EASY Bacha na jazyk!

(Užaslý Dogg se mu vyprostí.)

DOGG (Easymu) Dobrý odpoledne - nečum všiváku?

BAKER (Doggovi) Cihla, kruci. [Tady, pane.]

DOGG Ach. Kostka.

(Baker ukazuje na koberec. Dogg rozvine červený běhoun tak, aby tvořil stezku od mikrofonu do kulis. Charlie při Doggově vstupu vypnul rádio a pomáhá teď Bakerovi se stavbou zdi. Easy dokončil schodiště a zeď je už také hotova.)

Baker a Charlie nám zmizeli z očí neboť zeď stavěli zezadu a ta je nyní zakryvá. Easy tak zůstane před zdi zcela sám. Ještě si nevšiml písmen, která tvoří slova:

TAM

LED

GOGHŮV

Easy vytáhne opět plán a zahloubá se do něj. Dogg si povšimne zdi. Podívá se na Easyho. Easy se podívá na zeď a odtud obrátí oči k Doggovi. Easy se usměje. Dogg pleskne Easyho lehce přes tvář. Easy otevře ústa, aby něco namítl. Dogg mu ušetřídí pořádnou facku z druhé strany a prudce do něj strčí, takže Easy proletí zdi a zborťí ji. Dogg vytáhne Easymu z kapsy plán a starostlivě do něj zírá. Easy se vyhrabe na nohy. Charlie s Bakerem zaujmou předchozí postavení. Dogg vrátí papír Easymu.)

EASY Heleďte, vo co vám vlastně jde?

DOGG Kostka.

EASY Uhm?

DOGG Kostka. (*Pak zavolá na Abela.*) Kostka! Abeli!

(K Bakerovi přiletí kostka, ten ji podá Charliemu a ten Easymu, který ji uloží na místo.)

(Charliemu a Bakerovi.) Deska?

EASY Kostka.

DOGG Deska.

CHARLIE & BAKER Kostka, kruci!

EASY (*jedovatě*) Kruci!

(Dogg se potěšeně usměje. Easy je z toho všeho celý tumpachový. Dogg spokojeně odejde.)

Kostka.

(Další kostka putuje stejnou cestou.)

Kostka.

(Připlachtí deska a Baker a Charlie ji společně zachytí. Okamžitě ji odnesou do pozadí a uloží do základů nové zdi. Začnou opět stavět zeď. Easy jde zatím za Abelem, a sotvaže zmizí ze scény, ozve se tlumený úder a Abelův výkřik. Přibelhá se Abel, drží se za ucho a druhou rukou si tře zadek.)

(Mimo scénu.) Kostka!

(Přes Abelovu hlavu letí kostka a Abel ji ve svém překvapení zachytí a položí na schody. To se znovu a znovu opakuje, zatímco Baker a Charlie představují zeď. Abel však místo aby skládal další stupeň schodiště, staví z kostek věž. Když je na jevišti celkem sedm nových kostek, vstoupí Easy a spatří vratkou věž a jen taktak ji zachrání před zhroucením. Baker a Charlie mezitím zmizeli za zdí, na níž teď stojí:

GDE

VŮL

HAMGOT

Vstoupí Dogg, přistoupí k mikrofonu a zkouší, zda funguje.)

DOGG Housle, klec, břink...

(Mikrofon je hluchý.)

(Bakerovi.) Treska kněží.

BAKER Treska, krucí?

DOGG Kněží.

(Baker přejde k mikrofonu a zmáčkne vypínač.)

(Do mikrofonu.) Housle, klec, břink... Tenisky. [Výborně.]

(Mikrofon funguje. Easy zatím položil všechny kostky posledního stupně schodiště. Jedna kostka mu však stále schází. Abel se vrací k nákladáku.)

EASY Kostka chybí.

DOGG *(Easy mu)* Cihla?

EASY Kostka!

DOGG Cihla.

EASY Kostka.

(Od nákladáku přiletí kostka, Easy ji chytí, položí na místo a schodiště je dokončeno. Dogg se obrátí k odchodu, všimne si nápisu na nové zdi a pohlédne na Easyho. Easy pohlédne na zeď. Pohlédne na Dogga.)

(Nadějeplně.) Pax!

(Dogg s ním praští o zeď, která se sesype. Dogg odejde. Charlie a Baker začnou zborcenou zeď stavět znovu.)

(Křičí za Doggem.) Jebemti! [V doggštině „květiny“.]

(Charlie, Baker a Easy stojí víceméně souběžně s kobercem. Vzápětí přijde Dogg s kyticí ovázanou červenou stužkou a zabalenu v celofánu. Je důležité,

aby kytice byla nápadná, neboť se ještě objeví v druhé části hry. Podá kytici Charliemu. Hudba spustí pochod. Charlie podá kytici Bakerovi a ten zase Easyemu, který ji vrazí do rukou odcházejícímu Doggovi. Dogg se vztekle vrátí a strčí kytici opět Easyemu, který ji předá vstupujícímu Abelovi. Abel ji dá Charliemu, který ji při přestavbě zdi odloží. Easy odejde a vrátí se s deskou na pokrytí pódia. Charlie a Baker, k nimž se nyní přidá i Abel, stavějí zeď; když jsou hotovi, vytáhnou z kapes praporky a začnou jimi mávat. Easy se k nim nešťastně připojí. Vstoupí Dáma následovaná samolibě se šklebícím Doggem. Kapela vyhrává, praporky se třepetají. Dáma přistoupí k mikrofonu. Hudba zmlkne a Dáma se chystá pronést řeč. Má ji napsanou na kartičce, kterou drží v ruce v dlouhé rukavici.)

DÁMA (roztomile) Ňumové, trulanti...

(Mikrofon je hluchý.)

(Doggovi.) Treska kněží.

DOGG Uhm?

DÁMA Treska kněží!

(Její slova zazní velmi hlasitě, neboť mikrofon už zase funguje. Dáma rozpačitě spustí od začátku.)

Ňumové, trulanti, černí petenti, židáci, vengroši, usmouleni... (Říká to stejnou intonací, jako by říkala: „Vaše Milosti, dámy a pánové, chlapi a děvčata...“)

Smutná věc, šklebáci kňourají, prdí, úrodný hrnec smrdí, pfuj; dorůstají v přitroublé neřády, podvodnice; tu važme nohavic, mokrých smrkanců, čenicháčův, klíštat; vykradené knížky, dlouhé nosy, černé kufříky.

Prohánějte si tága, nekažte se neštovicemi, osypte se flekanci, strupy, visacími zámky; lajdejte, pajdejte, chlastejte; vykrádejte kasy, kasírujte důchodce, nedochůdčata... upřímně, dětma nezatopíš. Mens sana in corpore sano.

(Potlesk. Dáma za úslužného Doggova přispění sestoupí z pódia. Stanou u stolu pokrytého sametovým ubrusem. Dogg stáhne ubrus a odhalí ceny pro nejlepší žáky.)

DOGG (vyhlašuje nejlepší žáky v jednotlivých předmětech) Pánvičková rosolka, houslí tón – Fox Major.

(Z levé strany hlediště vstoupí Fox. Vystoupí po schůdcích na scénu a převezme svoji cenu. Podá ruku blaženě rozzářené Dámě.)

FOX Kostka, krucinál. [Děkuji, paní.]

DOGG Baže místní primát napřesrok, houslí tón – Fox Major.

(Fox, který se už vracel na své místo, se obrátí a neohrabaně se protahuje mezi dvěma řadami diváků zpátky. Šlape jim přitom na nohy a omluvně vykřikuje: „Příbory.“ [Promiňte.] Vystoupí na scénu a stejným způsobem obdrží další cenu.)

Krajkovin prázden kříž... Poskok trhlý... Pudlůžár... Melounohy obloukových lamp... Pánevní kroucení... pošklebování... sazohroznaté pergoly... poctivé tuplptáčno... elegantní divousiny... splachovadla madla... Fox Major.

(Dogg pokládá ceny za všechny tyto předměty na samet, který je předtím zakrýval a který odložil na pódium zbudované Easyem. Fox zavýskne, když uslyší své jméno, a hrne se tímž neohrabaným způsobem zpátky na scénu, kde však popadne nyní již zcela prázdný stůl a vítězoslavně s ním odchází do kulis vlevo. Abel, Baker a Charlie během předávání cen mávají při každém Foxově příchodu na jeviště praporky, ale v jejich tvářích čteme nevoli a nudu. Fox je miláček učitelského sboru.)

Prakticky... Havlet, ponožek dánský.

PANÍ DOGGOVÁ Hamlet... (Opravuje ho.)

DOGG Hamlet, ponožek dánský, hejkal William Shakespeare. (Paní Doggově.) Jebemti?

PANÍ DOGGOVÁ Jebemti... jebemti... jebemti... [Květiny.] (Dívá se tázavě na školáky, ale ti o kytici nevědí. Otočí se a podá Dámě květinu ze svých šatů. Udělá přitom pukrle. Dámě.) Ó, ty kýlo, zhnisané ledviny, páchnoucí nežity čestně mokvající v podpaží prolezlém červy...

DÁMA (energicky, ale s půvabem) Udavte se tím pudinkovým hnusem!

(Hudba; všichni tři odcházejí podél zdi. Dáma si povšimne nápisu, který teď hlásá:

VLAH

MED

GOGŮT

Podívá se, nicméně statečně kráčí dál. Dogg probodává očima Easyho. Sotvaže Dáma a Paní Doggová opustí jeviště, Dogg se otočí a vrátí se k Easyemu. Easy pohlédne na Dogga. Dogg se podívá na zeď. Easy se poslušně vrhne proti zdi, která se zborťí. Dogg odchází. Easy se vyškrahe na nohy. Rozzuřeně křičí za Doggem.)

EASY (křičí) Hajzle! Blbe syfilitická!

(Abel, Baker a Charlie jsou na Dogga také naštvaní a jejich následující slova, stejně jako Easyho, jsou vlastně urážky na Doggovu adresu, ačkoli je nemusejí nutně volat za ním.)

BAKER Pax! Parkoviště kdoulový!

EASY Smrade navoněná, ublízaná!

CHARLIE Šéfe žírná!

EASY Sadisto! Fašisto!

ABEL Rybice! Dobrý odpoledne!

EASY Parchante nafoukaná! Magore!

ABEL Avokádova zámku otomane Doggův!

EASY Nadělám z něj prejt, z panáka!

ABEL (*Easymu na Doggovu adresu*) Avokádova zámku doutníkový dým.

EASY (*Abelovi*) Jasně! - Já mu ukážu! Nakopu ho do prdele!

BAKER (*Easymu*) Zmrzolína kdoulová!

EASY (*Bakerovi*) To bych řek!

CHARLIE Žírný šéf!

EASY (*Charliemu*) Jasná páka - vůl až na půdu, kruci!

BAKER Deska, kruci! Toť , kruci -

EASY Vemeno z kachny, kruci! Vohráblo skopový!

CHARLIE Žírná vanilka!

EASY Šéf! Kdoulový bahnisko! Aby se vysrat nemoh, jako že je Dogg nade mnou! Pěkný avokádo! - Deska.

BAKER Nečum všiváku.

EASY Deska. Pěknej blbec.

BAKER Pěknej blbec? Rendlík - troubo. [4 : 10.]

EASY Cože?

BAKER Troubo.

EASY Kostka.

(Abel, Baker a Charlie během tohoto dialogu pokračují ve stavbě zdi a Easy sroluje červený běhoun. Teď začne Easy sbírat praporky; nejprve ty, které Abel, Baker a Charlie po předávání cen znechuceně odhodili na zem. Vybírá praporky

od diváků a počítá je přitom. Za každý hezky poděkuje. [„Kostka.“])

(Počítá.) Housle, klec, břink, rendlík, rum, šok, krást, mást, oběd, medvěd, cože, troubo!

(Abel, Baker a Charlie dokončili zeď a zazdili se obecnstvu z očí. Easy se chystá odejít, když tu slyšíme...)

BAKER *(zpoza zástěny, ukazuje na mikrofon) Treska.*

(Easy se vrátí a bere mikrofon. Ještě než s ním však odejde...)

EASY *Hamlet, ponožek dánský. Hejkal William Shakespeare.*

(Na zdi teď stojí:

DOGGŮV

HAM

LET

Osvětlení se změní, zazní fanfáry a vstoupí Dogg, převlečený pro svou roli v patnáctiminutovém Hamletovi. Vystoupí na pódium, z něhož přednese prolog, a pak odejde. Zeď a schody nyní představují hradby a cimbuří Elsinoru. Zleva a zprava v pozadí stojí dvě skládací zástěny. Do té vpravo je nahoře zasazen kolík, který umožňuje zpoza zástěny vystrčit papírový měsíc a královskou korunu. V popředí je sklápěcí dvojrozměrný hrob pro Ofelii, vystřižený z papíru.)

PROLOG

Vstoupí Shakespeare, uklání se.

SHAKESPEARE Jsem rád, že jste tady.

Žel bohu, zvyk.

Leč podle mého - třebaže jsem zdejší a vychován v těch zvycích -
takový, že šlechtí víc jej porušit než světít.

Nuže, něco je shnilého v tom státě dánském.

Žít nebo nežít - to je oč tu běží.

Více je toho na zemi a na nebesích,

než se vám filozofům ve snu zdá -

prozřetelnost naše cíle mění,

ať člověk co chce míní.

Ač je to šílené, přece je v tom systém.

Jen z pouhé lásky musím krutý zdát se,

přírodě jaksí nastavovat zrcadlo,

spíš smutek ve tváři nežli hněv.

(Dáma v obecnstvu vykřikne „Marmeláda“!)

Řekl bych, že ta dáma toho slibuje příliš.

Příst musí kočka, pes zaňafat si! *(Ukloní se a odejde.)*

(Konec prologu.)

•

Hradní bašta. Hrom a víchr. Vstoupí dva Strážní: Bernardo/Marcellus a Francisko/Horatio.

Strážné hrají Abel a Baker. Jsou oblečení, jak se sluší a patří

do shakespeareovského kusu,

až na to, že mají krátké kalhoty. Strážní na pódiu:

BERNARDO Kdo tam?

FRANCISKO Ty se mi ozvi!

BERNARDO Ať žije král! Běž, běž spat.

FRANCISKO Jsem rád, že jste tady.

BERNARDO Tak jak je? Ukázalo se to zas?

FRANCISKO Mlč! Přestaň! Tamhle to jde!

BERNARDO Nepodobá se králi?

FRANCISKO Promluv! Zaklínám tě, promluv!

BERNARDO (*ukazuje a hledí vlevo*) Tam je!

FRANCISKO (*ukazuje a hledí vpravo*) Tam!

BERNARDO (*pohlédne vpravo*) Je pryč!

FRANCISKO Však hleďte! Jitro v sivorudém plášti už kráčí rosou kopců na východě.

(Při slovech „Však hleďte!“ vyletí nad levou zástěnou papírové slunce a pak tam i zapadne.)

BERNARDO Svěřme, co dnešní noci spatřili jsme tady, mladému Hamletovi!

(Odejdou. Konec scény.)

•

Síň na hradě. Nad levou zástěnu se vyhoupne papírová koruna. Fanfáry. Vstoupí Claudius a Gertruda, kterou hraje Paní Doggová.

CLAUDIUS Ač posud v čerstvé paměti nám trvá smrt bratra Hamleta,

(Vstoupí Hamlet, kterého hraje Fox Major.)

svou druhdy sestru, nyní paní svou,
jsme za ženu pojali.

Leč! Hamlete, náš synovče, náš synu -

HAMLET Oč víc než synovec, o to míň syn.

(Claudius a Gertruda odejdou.)

Kéž by to příliš hutné tělo tát a rozplynout se chtělo!
Na tohle došlo! Dva měsíce jen mrtev!
Tak milující manžel. Křehkosti, tvé jméno je žena.
Za strýce se vdala, za bratra otcova.
Ze zbytků pohřebních hodů na svatbě
byl předkrm.

(Královská koruna zmizí za zástěnou. Přijítí se Horacio.)

HORACIO Dnes v noci, princí, jsem ho, myslím, viděl -
krále, vašeho otce - na baště, kde měli jsme stráž.

HAMLET To je divné!

HORACIO V plné zbroji, princí -
spíš smutek nežli hněv mu zíral z očí.

HAMLET Duch, otcův duch, a ve zbroji? To svědčí
o něčem nekalém. Kéž už je noc!

(Vyhoupne se měsíc. Odejdou za zídku. Konec scény.)

•

*Hradní bašta v noci. Zvuky pitky, dělové rány, ohňostroj. Na zídce postavené Easym
se objeví Horacio s Hamletem.*

HAMLET Král ponocuje, hoduje a hýří. Žel bohu, zvyk.
Leč podle mého - třebaže jsem zdejší
a vychován v těch zvycích - takový,
že šlechtí víc jej porušit než světít.

(Fičení větru.)

HORACIO Výsosti, přichází to!

(Nad zdí z kostek se zjeví Duch.)

HAMLET Andělé, sluzi boží, chraňte nás!
Něco je shnilého v tom státě dánském!
Ubohý duchu!

DUCH Jsem přízrak tvého otce.
Pomsti tu hnusnou, neslýchanou vraždu.

HAMLET Vraždu?

DUCH Had, jenž uštkl tvého otce,
nosí teď jeho korunu.

HAMLET Vždyť jsem to tušil! Strýc!

(Duch odejde.)

(Horacioví.) Více, věř, je toho na zemi a na nebesích,
než se vám filozofům ve snu zdá!

(Horacio odejde.)

Možná že časem to uznám za vhodné
být trochu divný.
Vymknuta ze svých kloubů doba šílí:
že jsem se zrodil, abych napravil ji!

(Hamlet odejde. Měsíc zmizí. Konec scény.)

Pokoj v domě Poloniově. Koruna se vyhoupne vzhůru. Slavnostní fanfáry přejdou v hudbu flétny a cembala. Vstoupí Polonius; přispěchá Ofelie. Ofelii hraje samozřejmě Charlie.

POLONIUS Co je ti, Ofelie? Co se stalo?

OFELIE V mém pokoji si šiji, a tu náhle princ Hamlet - rozhalen a prostovlasý, v tváři bílý jak jeho košile, klektaje kolena a s výrazem tak žalostným - vám přede mnou se zjeví.

POLONIUS Šílený láskou k tobě?
Přišel jsem na to, co prince připravilo o rozum.

(Vstoupí Hamlet, Ofelie odejde.)

Jde zrovna sem. Čte, chudák! Jak je smutný!
Co to čtete, princí?

HAMLET Slova, slova, slova.

POLONIUS Ač mluví z cesty, přece je v tom systém.

HAMLET Blázním jen, když fouká od severo-severo-západu; když vítr věje od jihu, rozeznám kozu od vozu. *(Sklapne knihu a udeří jí Polonia do prsou.)*

POLONIUS Přijeli herci, Výsosti. *(Odejde.)*

HAMLET Zítřka nám zahrají.
Slyšel jsem, že duše provinilé v obecnstvu jen pouhý výkon herců často už řal do živého tak, že prostřed kusu veřejně vyznaly své ohavnosti.
Dám sehrát něco jak zavraždění otcovo, a strýc to musí zhlédnout.
A pohne-li jen brvou, budu vědět, co.
Hra je sítí,
v níž Jeho Veličenstvo vrah se chytí!

(Pauza.)

Žít nebo nežít - *(přiloží si na srdce dýku, kterou vytáhne z rukávu)*

(Vstoupí Claudius a Ofelie.)

- to je, oč tu běží.

OFELIE Ach, princí -

HAMLET Do kláštera s tebou, jdi!

(Ofelie a Hamlet odejdou.)

CLAUDIUS Ne, ne, to není láska.

Má cosi v duši, co by chtěl vysedět.

Půjde do Anglie, vymáhat spěšně opožděnou daň.

(Claudius odejde. Konec scény.)

Síň na hradě. Fanfáry. Vstoupí Hamlet s Ofelií a Marcellus žertující s Horaciem, Claudius a Gertruda. Nad zástěnou vlevo se objeví loutky herců.

HAMLET *(loutkám herců)* Prosím vás, říkejte tu řeč,
jak jsem vám ji přečetl, aby vám jen hrála na jazyku.
Přírodě jaksí nastavte zrcadlo.

(Všichni usednou, aby sledovali loutkové představení. Němohra je prováděna hudbou.)

(Gertrudě.) Milostpaní, jak se vám líbí ten kus?

GERTRUDA Řekla bych, že ta dáma toho slibuje příliš.

HAMLET Otravuje ho na zahradě pro trůn a vládu.
Teď hned uvidíte,
jak si vrah dobude lásky Gonzagovy ženy.

(Claudius vstane.)

OFELIE Král vstává!

(Hudba utichne, zmatení hlasů.)

HAMLET Cože? Poděšen kalafunovým ohněm?

(Claudius odejde.)

VŠICHNI Přerušit představení!

(Loutky zmizí, zmizí i královská koruna.)

HAMLET Posvítit! Posvítit! Posvítit! Za tisíc liber je mi slovo toho ducha.

(Všichni kromě Polonia odejdou.)

POLONIUS Jde ke své matce.

Já si stoupnu za čaloun a poslechnu si tu rozmluvu.

(Konec scény.)

•

Královnin pokoj. Polonius stojí u levé zástěny a vytáhne zpoza ní oponu. Hraje loutna. Vstoupí Hamlet s Gertrudou.

HAMLET Tak co je, máti?

GERTRUDA Ošklivě, Hamlete, ses dotkl otce.

HAMLET Ošklivě, máti, dotkla jste se otce. (*Popadne ji za ramena.*)

GERTRUDA Co mi chceš udělat? Snad ne mě zabít? Pomoc! Hej, pomoc!

POLONIUS (*za čalounem*) Pomoc!

HAMLET Co, krysa? (*Probodne Polonia.*) Mrtva! Sázím dukát! Mrtva!

GERTRUDA Bože, cos to spáchal?

HAMLET Já nevím.

GERTRUDA Běda! Je šílený.

HAMLET Jen z pouhé lásky musím krutý zdát se. Dobrou noc, máti.

(Hamlet odchází, odtahuje Polonia. Odejde i vzlykající Gertruda. Čaloun zajede zpátky. Konec scény.)

•

Jiný hradní pokoj. Fanfáry. Nad zástěnou se vynoří koruna. Vstoupí Claudius s Hamletem.

CLAUDIUS Hamlete, kde je Polonius?

HAMLET Na večěři. (*Neobratně ukrývá svoji dýku.*)

CLAUDIUS Hamlete, tvůj nerozvážený skutek, musíš odtud. Připrav se! Všechno míří už do Anglie.

(Hamlet odejde.)

A máš-li, Anglie, mou přízeň v úctě,
liknavě nechtěj plnit náš svrchovaný rozkaz,
aby Hamlet ihned byl popraven! Anglie, učň to!

(Claudius odejde. Koruna zmizí. Konec scény.)

•

Na moři. Hudba moře. Nad zástěnou vlevo se objeví plachta. Na parapet vstoupí Hamlet, kymácí se jako na lodním můstku. Mne si oči, dostává mořskou nemoc. Hudba moře utichá. Hamlet si přitiskne ruku na ústa a odchází. Konec meziphy.

•

Jinde na hradě. Fanfáry. Vstoupí Claudius a Laertes.

LAERTES Kde je otec?

CLAUDIUS Mrtev.

(Vstoupí šílící Ofelie, zpívá a v rukou drží kytici zabalenou v celofánu a převázanou rudou stužkou. Loutna.)

OFELIE Nesli ho jen tak na marách,
(Po prvním verši dá jednu květinu Laertovi.)
 hejsa, hophejsa, juchhejsa,
(Po druhém verši praští kyticí Claudia do břicha.
Je to samozřejmě ztracená kytice ze školní slavnosti.)
 a lkali, tak mladý, že na zmar, ach...
(Vpůli třetího verše zmizí za zástěnou vlevo a odmlčí se.)

(Claudius a Laertes nahlíží za zástěnu, kde zmizela. Ofelie se vynoří z druhé strany a očitne se za jejich zády.)

LAERTES Seschni se mozku! Sestro, májová růže...

(Ofelie padne na zem. Chytí květinu vrženou zpoza zástěny vpravo.)

Být při smyslech a kázat pomstu,
 víc bys dojmout nemohla.

CLAUDIUS A kde shledáš vinu, nejtěžší dopadnout nech širočinu!

(Claudius a Laertes odejdou. Ofelie se posadí, aby dosáhla na náhrobní kámen, který se vztýčí a zakryje ji. Čtyřikrát zazvoní zvon. Konec scény.)

•

Hřbitov. Vstoupí Hrobník a Hamlet.

HAMLET Nebyli jsme ještě ani dva dny na moři, když se za námi pustil těžce ozbrojený korzár. Probil jsem se na jejich palubu. Ale vtom odrazili od naší lodi a já zůstal sám a sám v jejich zajetí. Na piráty si ke mně vedli dost milosrdně.

HROBNÍK Kdo staví pevněji než zedník, loďař i tesař?

HAMLET Hrobník, protože domy, které staví on, vydrží do soudného dne.

(Hrobník podá Hamletovi lebku.)

A čípak je to lebka?

HROBNÍK Tady ta lebka, pane, ta patřila Yorickovi, šaškovi našeho nebožtíka krále.

HAMLET Ukaž! - Yoricku! Yoričku! *(Vrátí lebku Hrobníkovi.)*

Leč, tiše, tiše! Hle, Laertes. *(Odstoupí stranou.)*

(Vstoupí Laertes.)

LAERTES Co dál?

Uložte ji tedy!

A z krásy těla neposkvrněného
nechť zkvetou fialky! Ty, krutý kněže,

(Vstoupí Claudius s Gertrudou.)

až zavržen výt hrůzou budeš ty,
má sestra bude anděl.

HAMLET *(skrytý za cihlovou zídkou)* Cože, Ofelie?

LAERTES Trojitá běda! Zadržte ještě hlínu,
než naposled ji sevrú do náručí!

HAMLET *(vystoupí ze svého úkrytu)* Kdo jsi, že se tvá bolest tak vypíná?
Hle, to jsem já, jsem Hamlet Dánský.

LAERTES K ďasú s tebou, vrahu!

(Zápolí spolu.)

HAMLET Ty ruce pryč!

(Claudius a Gertruda je roztrhnou.)

CLAUDIUS A GERTRUDA Hamlete! Hamlete!

HAMLET Já jsem ji miloval. Co bys chtěl pro ni dělat?

GERTRUDA Je šílený, Laerte!

(Claudius, Gertruda a Laertes odejdou.)

HAMLET Příklad musí kočka, pejsek zaňafat si. *(Odejde.)*

(Náhrobní kámen se opět spustí. Konec scény.)

Hradní síň . Fanfáry, vynoří se koruna. Vstoupí Hamlet.

HAMLET Prozřetelnost naše cíle mění, ať člověk co chce míní.
Ale ani bys neřekl, jak je mi těžko u srdce; leč na tom nezáleží.
Nedbám předtuch. Ani vrabec nepadne se střechy,
aby to nebylo dílo prozřetelnosti.
Bude-li to teď, nebude to napříště;
nebude-li to napříště, bude to teď;
nebude-li to teď, přece to jednou bude;
být připraven je vše.

(Vstoupí Laertes s Osrikem, kteří nesou končíře. Za nimi jdou Claudius a Gertruda s číšemi.)

Jsem hotov, pane.

LAERTES Hotov, Výsosti.

(Fanfára. Tasí a šermují.)

HAMLET Tušé!

LAERTES To nebyl zásah.

HAMLET Co říká soudce?

OSRIK Bod. Očividný bod.

CLAUDIUS Počkejte. Víno sem! *(Nechá si z dvojrozměrného džbánku, který se vynoří nad zástěnou, naplnit sklenici.)* Zde tato perla, Hamlete, je tvá.
Na zdraví tobě! *(Vhodí perlu do číše.)* Podejte mu pohár.

GERTRUDA Hamlete, královna pije na tvůj zdar.

CLAUDIUS Nepij, Gertrudo!

GERTRUDA Musím mu připít. Dovolte mi, choti. *(Napije se.)*

LAERTES Teď, Milosti, ho bodnu.
Tedy vpřed!

(Šermují.)

CLAUDIUS Dost! Rozvedte je! Třeští.
Krvácejí. A oba.

(Osrik a Claudius je roztrhnou; Osrik odejde.)

LAERTES Po právu vlastní zrada zabila mě. *(Padá.)*

GERTRUDA To víno! - Víno! - Bylo otráveno! (*Umírá.*)

HAMLET Zrada! Najděte ji, kde vězí!

(*Vstoupí Fortinbras.*)

LAERTES Zde, Hamlete. Jsi zabit, Hamlete.
Hle, ležím tu a více už nevstanu.
Král - král je vinen.

HAMLET Ostrá a ještě jedem napuštěná zbraň ?
Tož, jede, dokonej své dílo! (*Probodne Claudia.*)

(*Královská koruna zmizí za zástěnou.*)

LAERTES Odpust' mi, Ham... mmm... (*Zemře.*)

HAMLET Jdu za tebou.
Už zprávy z Anglie se nedodýchám.
Už to nedopovím. (*Zemře.*)

FORTINBRAS Dobrou noc, princí!
A kůry andělské tě uzpívejtež! (*Odvrátí tvář od obecnstva.*)
Ať vojsko střílí!

(*Za scénou zazní čtyři výstřely. Všichni vstanou, jednou se ukloní a odejdou. Konec.*)

•

PŘÍDAVEK

*Nad každou ze zástěn se objeví nápis „Přídavek“. Fanfáry, vystřelí koruna.
Vstoupí Claudius a Gertruda.*

CLAUDIUS Svou druhdy sestru, nyní paní svou,

(Vstoupí Hamlet.)

jsme za ženu pojali.

(Koruna opět střelhbítě zmizí.)

HAMLET Na tohle došlo!

(Claudius a Gertruda odejdou. Fičení vichru. Vynoří se měsíc. Nahoře vstoupí Horacio.)

HORACIO Dnes v noci, princí, jsem ho viděl.

Krále, vašeho otce.

HAMLET Andělé, sluzi boží, chraňte nás!

(Následující slova pronáší v běhu, opouštěje scénu.)

Něco je shnilého v tom státě dánském.

(Nahoře vstoupí Duch.)

DUCH Jsem přízrak tvého otce.

Had, jenž uštkl tvého otce,

(Nahoře vstoupí Hamlet.)

nosí teď jeho korunu.

HAMLET Vždyť jsem to tušil!

Možná že časem to uznám za vhodné

být trochu divný.

(Měsíc zapadne. Všichni odejdou. Krátké fanfáry. Dole vstoupí Polonius. Během. Vynoří se koruna.)

POLONIUS Jde zrovna sem. Jak je smutný!

(Polonius opět odběhne. Vstoupí Hamlet.)

HAMLET Slyšel jsem, že duše provinilá v obecnstvu

jen pouhý výkon herců často už řal do živého.

(Vstoupí Claudius, Gertruda, Ofelie, Marcellus a Horacio. Žertují. Všichni used-

nou, aby sledovali imaginární hru; nad zástěnou se objeví loutky.)

A pohne-li jen brvou, budou vědět, co.

(Hudba k němohře. Claudius vstane.)

Král vstává!

VŠICHNI Přerušit představení!

(Všichni kromě Gertrudy a Hamleta odejdou. Koruna zmizí.)

HAMLET Za tisíc liber je mi slovo toho ducha.

(Vstoupí Polonius, ukryje se za čaloun. Krátké fanfáry.)

Ošklivě, máti, dotkla jste se otce.

GERTRUDA Pomoc!

POLONIUS Hej, pomoc!

HAMLET *(probodne Polonia)* Mrtva! Sázm dukát! Mrtva!

(Polonius padne mrtev do kulis. Gertruda a Hamlet odejdou. Krátké fanfáry. Vstoupí Claudius následovaný Hamletem.)

CLAUDIUS Hamlete, tvůj nerozvážený skutek, musíš odtud.

(Hamlet odejde.)

Anglie, učň to!

(Claudius odejde. Vstoupí Ofelie, padne k zemi. Zdvihne se a schová se za náhrobním kamenem. Dvakrát zazvoní zvon. Vstoupí Hrobník a Hamlet.)

HAMLET Pustil se za námi korzár.

Já zůstal sám a sám v jejich zajetí.

(Vezme od Hrobníka lebku.) Yoricku! Yoričku! -

Leč tiše! *(Vrátí lebku Hrobníkovi.)* - To jsem já, jsem Hamlet Dánský!

(Hrobník odejde. Vstoupí Laertes.)

LAERTES K ďasů s tebou, vrahu!

(Potýkají se, pak poleví. Vstoupí mezi ně Osrik s končíři. Tasí. Vynoří se koruna. Vstoupí Claudius a Gertruda a číšemi.)

HAMLET Jsem hotov, pane!

(Laertes a Hamlet šermují. Pauza.)

OSRIK Bod. Očividný bod.

CLAUDIUS Víno sem! Nepij, Gertrudo!

GERTRUDA Bylo otráveno! *(Zemře.)*

LAERTES Jsi zabit, Hamlete. *(Zemře.)*

HAMLET Tož, jede, dokonej své dílo! *(Probodne Claudia.)*

(Koruna zapadne.)

Už to nedopovím. *(Zemře.)*

(Dva výstřely za scénou. Konec.)

•

*Herci vstanou k závěrečnému děkování. Zatímco to stále probíhá,
vstoupí na scénu Easy.
Hvězda si. Sejme ze schodiště horní desku a odejde s ní. Herci poodstoupí.*

EASY *(když se octne tváří v tvář Doggovi)* Kostka?

DOGG Kostka.

EASY *(do obecnstva)* Kostka... *(Odejde.)*

KRHÚTŮV MAKBETH

Krhútův Makbeth je věnován československému dramatikovi Pavlu Kohoutovi.

OSOBY

MAKBETH

LADY MAKBETHOVÁ

BANKO

MAKDUFF

ROSS

DUNKAN

MALKOLM

PRVNÍ ČARODĚJNICE

DRUHÁ ČARODĚJNICE

TŘETÍ ČARODĚJNICE

PRVNÍ VRAH

DRUHÝ VRAH

LENNOX

POSEL

KRHÚT

VYŠETŘOVATEL

HOSTITELKA

EASY

DVA PŘÍSLUŠNÍCI VEŘEJNÉ BEZPEČNOSTI

HOSTÉ, HLASY, DĚTSKÝ HLAS

*Zkrácený Makbeth není zamýšlen pro určitý počet herců. Za ideálních okolností by měl být sehrán bez přílišné kumulace rolí, lze ho však předvést s minimálním počtem tří herců a dvou hereček. Kohout ve své české úpravě rozdělil role následovně
(U mě nevystupují Donalbain, Raněný kapitán, Lady Makduffová či Druhý posel):*

PRVNÍ HEREC – Makbeth

DRUHÝ HEREC – Dunkan, Banko, Makduff, První vrah, První posel

TŘETÍ HEREC – Ross, Malkolm, Druhý vrah, Třetí čarodějnice

PRVNÍ HEREČKA – Druhá čarodějnice, Sluha

DRUHÁ HEREČKA – Lady Makbethová, První čarodějnice

Odehrává se v obývacím pokoji činžovního bytu.

(Hromy a blesky. Tři čarodějnice ve sporém světle.)

PRVNÍ ČARODĚJNICE Kdy my tři se zas sejdem
ve vichřici, v hromobití a plískanici?

DRUHÁ ČARODĚJNICE Až ztichne té rvačky jek a ryk,
šik jeden až zadává druhý šik.

TŘETÍ ČARODĚJNICE Tož se soumrakem v jeden mžik!

PRVNÍ ČARODĚJNICE Kde se sejdem?

DRUHÁ ČARODĚJNICE Na vřesovišti.

TŘETÍ ČARODĚJNICE Makbethovi věstit příští.

VŠECHNY Smrad je vůně, vůně smrad,
viňme se mlhou a čmoudem z blat!

(Čtyři údery bubnu.)

TŘETÍ ČARODĚJNICE Buben! Buben!
Makbeth jde sem.

(Vstoupí Makbeth a Banko.)

MAKBETH Tak hrůzoslavný den jsem nezažil.

BANKO Jak daleko je do Forresu? - Kdo to jsou,
ty zchrtliny tak hrůzně vystrojené,
že se až jeví nezemské, ač zem je nosí přec?

MAKBETH Mluvte, když můžete! Co jste?

(Čarodějnice obstoupí Makbetha.)

PRVNÍ ČARODĚJNICE Makbethe, zdar! Zdar, théne z Glamisu!

DRUHÁ ČARODĚJNICE Makbethe, zdar! Zdar, théne z Kawdoru!

TŘETÍ ČARODĚJNICE Zdar, Makbethe, ty, který budeš králem!

BANKO Mluvte i ke mně! Neloudím si o zisk,
aniž se bojím ztrát.

TŘETÍ ČARODĚJNICE Ty krále zplodíš, třeba nebudeš králem!
A tak: Zdar, Makbethe a Banko!

PRVNÍ ČARODĚJNICE Zdar, Banko a Makbethe!

(*Čarodějnice zmizí.*)

MAKBETH Stůjte, vy skoupé na slovo, a mluvte!

BANKO Kam vyvanuly?

(*Světla odhalí, že scénou je obývací pokoj.*)

MAKBETH Do vzduchu!
Že neprodlely!

BANKO Vskutku tu bylo, o čem hovoříme?
Či třeštíkořene nám namíchali
a my se zbláznili?

MAKBETH Tvé děti budou králi.

BANKO A ty králem.

MAKBETH I thénem z Kawdoru! Řekly to tak?

BANKO Doslova, do písmene tak.

(*Vstoupí Ross.*)

Kdo je to?

ROSS Král rozradostněn, Makbethe, se doslech,
jak slavně zvítězils. Díky vzdát
jsem tobě přišel jménem tvého krále.
Jen závdavkem poct vyšších mi kázal
vyhlásit tě jeho jménem kawdorským thénem.

BANKO Jak? Mluví ďábel pravdu?

MAKBETH Kawdorský thén je živ.
Proč v půjčený mě obláčíte háv?

ROSS Ten, kdo jím býval, je posud živ;
leč usvědčen se přiznal k velezradě
a čeká na smrt.
(*Podá Makbethovi řetěz a pečeť, které patřily Kawdorovi.*)

MAKBETH (*stranou*) Glamis jsem i Kawdor.
To nejvyšší, to ještě ne. Dvakrát řekly pravdu,
prology šťastné k nádhernému dějstvu
dramatu královského. - Dík, pane, díky!

ROSS Můj vzácný Makbethe.

(*Ross a Banko odejdou.*)

MAKBETH (*stranou*) Ó, vy hvězdy, ani
zákmitem nenarušte půlnoc přání!

(*Makbeth odejde. Bubny. Vstoupí Lady Makbethová, čtouc dopis.*)

LADY MAKBETHOVÁ (*čte nahlas*) „Co jsem ještě stál bez sebe úžasem,
přišlo poselstvo od krále a popřálo mi zdaru jako thénovi z Kawdoru, kte-
rýmžto titulem mě předtím pozdravily ty sudice, dodávající vzhledem
k budoucnosti: „Ty, který budeš králem.“ To jsem měl za dobré sdělit to-
bě, nejdražší má společnice u velikosti, abys nebyla zkrácena o svůj podíl
rozkoše, nevědouc, jaká velikost je ti zaslíbena. Polož si to na srdce
a buď zdráva!“

Jsi Glamis, Kawdor jsi

a budeš tím (*strčí dopis za zástěnu vpravo*), co řekly!

Jen tvé povahy se bojím.

Přespříliš mléka lidskosti je v tobě,
abys šel cestou nejkratší. Ke mně přijď, ať v sluch
svou odvahu ti naliji a z duše
svým jazykem ti vybičuji vše,
co tobě brání sáhnout po tom vínku,
kterým tě sudba tvá i vyšší moc
zřejmě už korunovaly.

(*Vstoupí První posel.*)

Co neseš?

POSEL Král na noc jede sem!

LADY MAKBETHOVÁ Zbláznil ses?
Není u něho pán?

POSEL Náš thén sem jede.
Jeden můj kamarád ho předhnil.

LADY MAKBETHOVÁ Zvěst přines velkou.

(*První posel odejde.*)

Sám ten havran chraptí,
co kráká, že král Duncan do mých bran
se ubírá. Přijďte, vy ďábli, vraždu
co vnukáte! Mé ženskosti mě zbavte
a od hlavy až k patě nejkrutější
mě napěchujte zlostí!

(*Vstoupí Makbeth.*)

Glamisi velký! Vzácny Kawdore!

A ještě větší pozdravením třetím!

(Obejmou se.)

MAKBETH Dunkan sem jede na noc.

LADY MAKBETHOVÁ A kdy odtud?

MAKBETH Zítra, jak říkal.

LADY MAKBETHOVÁ Nikdy,
nikdy slunce to zítra nespátří!
Jak květina se tvaře,
leč buďte pod ní had!

(Hlasy za scénou.)

Ten, co jde k nám,
si žádá zvláštní péče -

MAKBETH Ještě si promluvíme. *(Odejde dveřmi vpravo.)*

(Přichází Dunkan spolu s Bankem a Rossem.)

DUNKAN Ten hrad má milou polohu. Sám vzduch
tu zlehounka a chlácholivě laská
ztišené smysly.

(Lady Makbethová ho jde přivítat.)

Hle, naše hostitelka -

(Lady Makbethová se ukloní.)

Kde je Kawdor?

MAKBETH *(vystupuje opět ze dveří)* Váš služebník. *(Pokročí kupředu a ukloní se.)*

DUNKAN Krásná hostitelko, dnes na noc jsme váš host. *(Lady Makbethové.)* Podejte mi ruku.

(Odcházejí, za nimi Ross a Banko. Makbeth zůstává.)

MAKBETH Kdyby to bylo, až to bude, dobře
by bylo odbýt si to. V důvěře dvojí přišel:
Jsem jeho man a příbuzný, což obé
by mi v tom mělo zbraňovat. A nadto
je u mne host, jehož bych já měl chránit,
ne sám brát na nůž. Já nemám ostnu,
jímž bych se pobíd, kromě ctižádosti,

jež vzpínajíc se přemet udělá
a stojí zas, kde stála.

(Vstoupí Lady Makbethová.)

Co je, co se stalo? Ptal se snad po mně?

LADY MAKBETHOVÁ Ovšem. Jak by neptal?

MAKBETH Necháme toho.

LADY MAKBETHOVÁ A žít, v svých vlastních očích sketa,
a nechat číhat „strach mám“ na „mám chuť“,
jak kočku v přísloví?
Jen napni odvahu, co stačí šroub,
a uspějem. Až Dunkan pevně usne -
co nedokážem na neohlídaném
Dunkanovi my dva?

(Přichází Banko.)

MAKBETH *(do kulís)* Kdo je to?

(Makbeth ho jde přivítat do okna, Lady Makbethová jej následuje.)

BANKO *(zvenčí)* Přítel.

Jak, pane, ještě vzhůru? Král už uleh.
Na dnešek se mi zdálo o těch vědmách.
Vám v něčem řekly pravdu.

MAKBETH Zapomněl jsem. Tak dobrou noc!

BANKO Děkuji, nápodobně!

(Makbeth stáhne rolety.)

MAKBETH Je tohle dýka, co tu vidím tanout,
a jílcem ke mně? Sevru tě, tak!
Nemám tě, třebaže tě vidím stále.

(Zazní zvon.)

Půjdu, a bude to! Zvon řekl své!
Neslyš ho, Dunkane! On zvoní hranu,
jež v ráj tě volá nebo v pekél bránu.

(Makbeth odejde. Houkání sýčka a cvrlikání cvrčků. Vstoupí Lady Makbethová s číší.)

LADY MAKBETHOVÁ Co ty dva zpilo, mě to osmělilo.

Dveře jsou dokořán a zpití sluzi
hlídají chrápotem. Tak jsem jim namíchala.

(Sýček a cvrčci.)

Schystala jsem mu jejich dýky.
Kdyby mi nebyl připomínal otce,
jak spal, tak jsem to udělala.

(Vstoupí Makbeth s dvěma zakrvácenými dýkami.)

Choti!

MAKBETH Já jsem to udělal. Nic neslyšelas?

LADY MAKBETHOVÁ Houkání sýčka jen a cvrkot cvrčků.

(Ozve se siréna blížícího se policejního vozu. Během následujícího dialogu auto zastaví před domem a slyšíme bouchání dveříek.)

MAKBETH Jeden se zasmál, druhý vykřik: „Zrada!“
Jeden vzkřik: „Pánbůh s námi!“ druhý: „Amen!“

(Siréna zmlkne.)

jak by mě viděli s rukama kata.

LADY MAKBETHOVÁ Nemudruj!
Takhle rozebírat skutek
jak tenhle, zblázníme se oba.

MAKBETH Mně bylo, zakřičet že slyším hlas:
„Nespěte! Makbeth vraždí spánek“ -

(Naléhavé bušení.)

Kdo to buší?

(Naléhavé bušení.)

Z každého šramotu mám strach.

LADY MAKBETHOVÁ Jak ty mám ruce teď, leč stud mi brání
srdce tak bílé mít.
Pojďme do ložnice!

(Naléhavé bušení.)

MAKBETH Vzbud' Dunkana svým bušením!

(Naléhavé bušení.)

Kéž bys to svedl!

(Odcházejí. Bušení neutuchá. Za scénou slyšíme zvuky otevíraných a zavíraných dveří. Dveře pokoje se rozletí a do prázdné místnosti vstoupí Vyšetřovatel. Zdá se překvapen, kde se to ocitá. Hovoří s jízlivou zdvořilostí.)

VYŠETŘOVATEL Ach, promiňte - tohle je Národní divadlo?

HOSTITELKA Ne.

VYŠETŘOVATEL Že ne? Moment - třeba se pletu... Je to snad Akademie múzických umění, či „Ankadejmie“, jak říkáme po studentsku?... Taky ne? To jsem tedy blázen. Že by se mi zpřeházelo vedení? (*Bloumá pokojem, prohlíží si stěny a strop.*) Zkouška, zkouška - jeden, dva, tři... (*Ke stropu. Jinými slovy, místnost je odposlouchávána.*) Jsem snad ve stánku české operety?

HOSTITELKA Jste v mém bytě.

VYŠETŘOVATEL (*užasle*) Vy tady bydlíte?

HOSTITELKA Ano.

VYŠETŘOVATEL Není to trochu nepohodlné, když vám doma povykuje tlupa namyšlených exhibicionistů? - a to mluvím jen o divácích. No copak se může někomu líbit, aby ho večer co večer utiskoval dav snobských bronchitiků, pronášejících (*hraje*): „Já myslím, že ten jeho poslední kus byl lepší,“ a podávajících si v jednom kuse dveře vašeho záchodu? Nemluvě o tom, že jste vydána na milost kde jakému Tomovi, Václavovi nebo Bertoltovi, kteří tu naši šlamastiku nedokážou zevšeobecnit, aniž by vám přitom museli šibovat nábytek z kouta do kouta. Nechápu, proč si to necháte líbit. Máte přece svá práva. (*Slídí po místnosti, zdvihne vatovaný poklop na čajovou konvici a odhalí pod ním telefon.*) Máte dokonce telefon. Koukám, že ještě nejste na samém dně společenské sebranky. Co vůbec děláte?

HOSTITELKA Jsem výtvarnice.

VYŠETŘOVATEL (*bodře*) Inu, není to poprvé, co jsem se splet. Funguje ten telefon? (*Opět ke stropu.*) Šedesát sedm - osmdesát jedna - jedenáct. (*Položí sluchátko.*) Ano, kdybyste byla na svůj domov jen trochu hrdá, nevyhradila byste svou ložnici pro místa k stání.

(Telefon pod jeho rukou zazvoní..)

(Zdvihne sluchátko.) Šedesát sedm - osmdesát jedna - jedenáct? Jasně jak zvon. Co byste rád? (*Rozhlédne se.*) Je tady nějaký Konvalinka? (*Do sluchátka.*) Jaký Konvalinka? Konvalinka přepínám? (*Oddálí sluchátko od ucha a zachmuří se nad ním.*) Ani nepozdraví. Kam se poděla pověstná

česká zdvořilost? (*Položí sluchátko.*)

(*Současně opět vstoupí „Makbeth“ a „Lady Makbethová.“*)

Co ty jsi zač, tlemoune?

„**MAKBETH**“ Landovský.

VYŠETŘOVATEL Ten herec?

„**MAKBETH**“ Uklízeč v kotlárně.

VYŠETŘOVATEL Je to on. Jsem váš velký ctitel, mistře. Sleduji vaši uměleckou dráhu dlouhé roky.

„**MAKBETH**“ Dlouhé roky už nehraju.

VYŠETŘOVATEL Co to povídáte? - Viděl jsem vás v loňské sezóně - manželka byla se mnou...

„**MAKBETH**“ Tak to jsem nebyl já.

VYŠETŘOVATEL Ale byl jste to vy - a byl jste ohromný - ten váš hlas - kde jste to vloni hrál?

„**MAKBETH**“ Prodával jsem večerník -

VYŠETŘOVATEL (*vítězoslavně*) - na konečné tramvaj! A byl jste skvělý! Povídám ženě, to je Landovský - ten herec, no, není báječný? A jak to prožívá! Ten úžasný hlas! „Černí Prahááááá!“ Šlo to až odsud (*bouchne se do prsou*) - a bez nejmenší námahy, každá slabika doslova vyzpívaná... Nojo, nojo, nojo - tak vy teď zametáte podlahy? Pamatuju si vás ještě z dřívějšíka. Pamatuju vás jako nočního hlídače na stavbě, a ještě předtím jako zřízence v márnici. A ještě předtím jako Knoflíkáře v *Peeru Gyntovi*... Děláte vsutku podivuhodnou kariéru, Pavle - jistě, nic mi do toho není, ale... víte vy vůbec, *co chcete*? Podle mého jsou vaše záměry obecenstvu naprostou záhadou. Tohle jste si představoval, když jste tenkrát před lety tak skvěle odstartoval? Pamatuju si ještě na vaši první roli. Hrál jste poslíčka - listonoše, jestli se nemýlím...?

„**MAKBETH**“ V *Antoniovi a Kleopatře*.

VYŠETŘOVATEL Správně! - Vidíte, sám jsem z toho celý paf. Řekněte mi, Pavle, proč jste se toho všeho vzdal? Byl jste hvězda! Viděl jsem vás jako Hamleta, jako Stanleyho Kowalského... Viděl jsem vás jako Romea, s tou - no, jakpak se jen jmenovala? - báječné děvče, copak s *tou* se asi stalo?

(*„Makbeth“ ustoupí, aby nezakrýval „Lady Makbethovou“. Vyšetřovatel si jí konečně všimne.*)

Ach bože, neříkejte mi...! Můžete mi prosím věnovat autogram, ne pro mně, chci to pro dceru -

„LADY MAKBETHOVÁ“ Raději ne - poslední můj podpis mě stál dva roky bez místa.

VYŠETŘOVATEL Nu co, na nás to nesvádějte, že vám najednou přestali nabízet role. Třeba jste byla už moc okoukaná.

„LADY MAKBETHOVÁ“ Pracovala jsem tenkrát v restauraci.

VYŠETŘOVATEL (*nedávaje se vyvést z míry*) No tak to vidíte! Kdepak, v těchhle věcech je obecenstvo nevyzpytatelné. Lidem se nechce strojit a zjednávat si někoho k dětem, aby nakonec zjistili, že své poctivě vydělané peníze vyhodili za *Heddu Gablerovou* v podání nějaké servírky. Už začínám chápat, proč se vaše obecenstvo rekrutuje ze samých přátel a známých. Nechoďte nikam - tedy chci říct, že to přece stojí za zamýšlení, nebo ne? „V roli Makbetha dnes vystoupí pan Landovský, který v loňské sezóně dosáhl mimořádného úspěchu coby prodavač večerníku na konečné tramvaje a naposledy byl spatřen, an zametá podlahy ve Spojených kotlárnách, národní podnik. Role Lady Makbethové byla svěřena talentované Věře z Upatlané naběračky“... V mé paměti však sobě rovně nemá ta dnešní noc. (*Přejde ke dveřím pokoje.*)

(*Poslední věta je současně narážkou pro herce, který představuje Makduffa. Vstoupí Makduff.*)

MAKDUFF Té hrůzy hrůzoucí!
Zmar vykonal své dílo mistrovské.

VYŠETŘOVATEL Copak máš za problém *ty*, radovane? Jenom mi neříkej, žes našel mrtvolu - jsem tady proto, abych přišel na jiné myšlenky, a ne abych přihlížel odrazu banálnosti svého všedního života. Co kdybys vypad a přišel ještě jednou? Nebudu tady zaclánět. Je tahle židle volná?

HOSTITELKA Je mi líto, ale tohle představení není veřejné.

(*Vstoupí „Ross“, „Banko“ a „Malkolm“, ale nehrají.*)

VYŠETŘOVATEL To taky pevně doufám. Jinak byste měli na krku ještě veřejné pohoršování!... Jasný! - Promiňte, že jsem vás přerušil. (*Usedne. Pauza.*) Můžete klidně začít.

(*Hostitelka se vzdálí. Herci zdrženlivě postávají na scéně; čekají, jak se zachová „Makbeth“. Vyšetřovatel vstane ze svého místa a přistoupí k „Makbethovi“.*)

(*„Makbethovi“.*) Tak hele, *ty* hajzle, radím ti, abys rychle pustil z hlavy, že je nějaký extra *Makbeth*, kterého si hrajete, když tady nejsem, a nějaký jiný pro *moji osobu*, který vám nestojí za námahu. Je jen jediný

Makbeth. Tenhle večírek pořádám já, o žádném jiném nevím. Že to vidím trochu jednostranně? Inu, systém jedné strany, jak říkáme. Jsem šlehačkou ve vaší kávě, cukrem ve vaší nádrži, větrem, který vám fičí za krk. Tak v sobě honem koukejte vzburcovat trochu té staré herecké cti, poněvadž jestli téhle merendě ukážu záda, půjdete všichni se mnou. (*Vrací se na své místo a žoviálně říká obecenstvu.*) Velice se omlouvám za vyrušení. (*Usedne.*)

(*„Makbeth“ se stále k ničemu nemá. „Ross“ převezme iniciativu. Tiše prohodí několik slov k „Bankovi“, který odejde, aby vstoupil znovu. „Lady Makbethová“ odejde za zástěnu vlevo. „Makbeth“ je hotov pokračovat.*)

ROSS Král odjíždí dnes?

(*Pauza.*)

MAKBETH Odjíždí. Aspoň to říká.

(*Nehrají zcela bezvýrazně, ale bez přesvědčení.*)

ROSS Noc byla bouřlivá.

MAKBETH Byl to nečas.

ROSS V mé paměti sobě rovné nemá ta dnešní noc.

(*Vstoupí Makduff jako předtím.*)

MAKDUFF Té hrůzy hrůzoucí!

Zmar vykonal své dílo mistrovské.
Nejsvatokrádežnější vražda vtrhla
v pomazaného Páně chrám a život
urvala z něho.

MAKBETH Co to pravíš? Život?

Míníš život Jeho Veličenstva?

BANKO Udeřte na poplach! Vražda a zrada!

LADY MAKBETHOVÁ Copak se stalo?

Mluvte! Mluvte!

MAKDUFF Vzácná paní,

co říci mohu, není pro váš sluch.

(*Zvonění na poplach.*)

Náš pán a král je zabit!

LADY MAKBETHOVÁ Panebože! A u nás, žel!

ROSS Ať kdekoli, té hrůzy!

MAKBETH (*vstoupí se zakrvácenými dýkami*) Kdybych byl umřel,
mžik než se to stalo,
moh jsem být šťastný člověk, ale tak
už pranic pro mne nemá ceny. Všechno
je pouhý brak. Jsou mrtvy čest a sláva!
Stočeno víno života a kalem
se leda chlubí sklep.

(*Vstoupí Malkolm.*)

MALKOLM Copak se stalo?

MAKBETH Tobě se to stalo, a ty to nevíš!

MAKDUFF Váš otec, král, byl zabit.

MALKOLM Probůh! Kým?

MAKBETH Zdá se, že dvěma svými komorníky.
Ruce i tváře měli samou krev
a rovněž dýky, které neotřené
na jejich poduškách jsme našli.
Přec je mi teď líto,
že jsem je zabil.

MAKDUFF Proč? Proč jste to dělal?

LADY MAKBETHOVÁ (*omdlévá*) Ach, pomoc!

MAKBETH Ujměte se lady!

MAKDUFF Ujměte se lady!

(*Odvedou Lady Makbethovou.*)

MAKBETH Oblecme rychle šat a mužnou zbroj
A sejděme se v síni.

(*Odejduo všichni kromě Malkolma.*)

MALKOLM (*stranou*) Předstírat žalost pro falešné lidi
je snadná věc. Já půjdu do Anglie.
Vražedný šíp
ještě nás nezasáh. A bude nejlíp
uhnout mu z dráhy. Na koně a odtud.

(*Odejde.*)

(Vstoupí Makduff a Ross.)

MAKDUFF Královi syni, Donalbain a Malkolm,
uprchli potají, čímž podezření
uvrhli na sebe.

ROSS To podle všeho
případne Makbethovi nyní trůn?

MAKDUFF Je povolán a ke korunovaci
jel do Skonu.

(Fanfáry. Odejdou ze scény. Makbeth v plášti, stojící nad zástěnou, korunuje sám sebe.)

(Vyšetřovatel tleská a vystupuje do světla.)

VYŠETŘOVATEL Výborně! Výborně! A jak milá změna, když má hra taky
jednou šťastný konec.

(Všechna světla svítí, přicházejí také ostatní herci.)

(Lady Makbethové.) Byla jste úžasná, miláčku.

„**LADY MAKBETHOVÁ**“ Nejsem váš miláček.

VYŠETŘOVATEL Já vím, a úžasná jste taky nebyla, ale když už je člověk
jednou v Římě, sluší se, aby *parlezvous* jako našinci. Ale stejně si myslím,
že v rádiu jste byla lepší.

„**LADY MAKBETHOVÁ**“ Neúčinkuji v rádiu.

VYŠETŘOVATEL V mém ano. *(Obrátí se k publiku a osloví je.)*
Neodcházejte prosím z budovy. Na záchod můžete, ale dveře zůstanou
otevřené. *(Makbethovi.)* Prima! Neuvěřitelné! Naprosto dobré až průměr-
né!

„**MAKBETH**“ Zato vy jste to odflákl!

VYŠETŘOVATEL Ach, já vím, co chcete říct - že jsem tu měl být minule.
Ale že jsem se nelámá smíchy, to ještě neznamená, že se mi to nelíbilo.
(Hostitelce.) Koho jste hrála vy?

HOSTITELKA Já v tom nehraju.

VYŠETŘOVATEL Ale hrajete, jste v tom až po krk. Mně je zcela jasné, že
tenhle byt je používám pro zábavu hostů. A na to je zákon. víte.

HOSTITELKA Nemyslím, že by se to vztahovalo na *Makbetha*.

VYŠETŘOVATEL Kdo může říct, na koho se to vztahuje? Slova mohou být

váš přítel nebo nepřítel záleží na tom, kdo mlátí knihou. Takže pozor na jazyk. (*Přejede prstem po nábytku.*) No, podívejte! Špína! Jestli tohle není bordel, tak jsem v životě v žádném nebyl, a já už jich pár viděl. Nechávám to tady sledovat, víme.

HOSTITELKA Já vím.

VYŠETŘOVATEL Prozradili se, co?

HOSTITELKA Obvykle měli uniformy a stáli každý po jedné straně dveří.

VYŠETŘOVATEL Můj věrný tým. Kája a Pája.

HOSTITELKA Jeden prohlížel příchozím občanky a druhý si zapisoval jejich jména.

VYŠETŘOVATEL Ano, jeden umí číst a druhý umí psát. Proto chodíme ve třech - musím na ty zkurvené intelektuály dohlížet.

„**MAKBETH**“ Poslyšte, co tady vůbec pohledáváte?

VYŠETŘOVATEL Chci vědět, kdo všechno tu dneska je. (*Dívá se do seznamu jmen ve svém díři a zahledí se do publika.*)

HOSTITELKA Jsou to samí moji přátelé.

VYŠETŘOVATEL Tak kohopak to tady dneska máme. (*Nahlíží do soupisu.*)
Tři topiči, dva pomocní dělníci, závozník, domovníci, metaři, zahradnický pomocník, malíř pokojů, uklízečka, dva čišníci, zemědělský dělník... Tak mi se zdá, že problém dělnického obecnstva jste zdárně rozštíplí. Jestli v tom není žádný háček, označím vás za hrdinku revoluce - tedy kontrarevoluce - ne, teď jsem si zalhal, chci říct normalizace - Ano, já vím. Kdopak je tamhleten selský synek s mozolnatýma rukama? (*Zamíří svou baterku na různé lidi z publika.*)

HOSTITELKA (*se dívá do obecnstva*) Historik středověku... profesor filozofie... malíř...

VYŠETŘOVATEL Pokojů?

HOSTITELKA Ne... odborný asistent... student... student... obhájce... bývalý ministr školství...

VYŠETŘOVATEL Copak dělá dneska?

HOSTITELKA Školníka.

VYŠETŘOVATEL Inu, tak to chodí. Kolona tanků je mocný nivelizátor, to se musí nechat. A co váš obhájce?

HOSTITELKA Zametá ulice.

VYŠETŘOVATEL Vidíte, jedni byli poníženi, druzí povýšeni. Nikdo nevyšel naprázdno. Hm, něco vám řeknu. Nechce se mi trávit celý den sepisováním výslechů. Ty tři roky maximálně mi za to nestojí, a já vím, že máte poslední dobou smůlu – ztráta zaměstnání, děti se nedostaly na školy, nechodí vám pošta, odebrané řidičáky, nekonečně odkládané pasy - a nic na papíře. Je to, jako by systém měl svou vlastní hlavu; tak proč mu nedat šanci a já ji zas dám vám. Jsem fakticky rád, že jsem vás zastihl ještě před koncem. Jestli ale dovolíte, malá kritická připomínka... Můj šéf toho Shakespeara - neboli Starýho Vildu, jak říkáme u nás u Bezpečnosti - nemá dvakrát v lásce kvůli té jeho popularitě u obecnstva, tedy u chát-ry, jak říkáme my, hoši od státní. Víte, u takového univerzálního a nadčasového autora si divák nikdy není jistý, jestli na něj náhodou nedělá dlouhý nos, místo aby si hleděl toho, co se děje ve Veroně. Místo aby se staral o vlastní kožich. Rozumíte, co tím myslím? Nevědomky, samosebou. Nevěděl, čeho se dopouští, nebo mu to aspoň nejde dokázat, a právě proto má na něj šéf pífku. Šéf říká, že by radši viděl, kdybyste vstali a řekli: „V týhle zemi panuje nesvoboda,“ protože v tom není žádný jinotaj a všichni víme, na čem jsme. Vy dáte svoje lidi do kupy, my dáme svoje lidi do kupy, a až bude po všem, jedni z nás budou u vesla a vy budete v lapáku. To je svoboda v praxi. Ale už vůbec nemáme rádi, když jsou lidi drzí a vydávají se za Julia Caesara, Coriolana nebo Makbetha - to nám pak nezbyvá, než s nimi jednat jako s těmi, co se považují za Napoleona. Jasný?

„**MAKBETH**“ Dodržujeme zákony a od vás požadujeme totéž.

VYŠETŘOVATEL Zákony? Trestní zákoník mám vytetovaný na malíčku, Landovský, a o vás v něm stojí mnohé. Paragraf 98, podvracení republiky: Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení... Paragraf 100, pobuřování: Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení... Mohl bych vás zašít jen za to hraní divadla - a pro členy organizované skupiny je trest dvojnásobný. A skupinu vám udělám i z Robinsona Crusoea a toho jeho poskoka, kdy si vzpomenu. Takže se zákonama na mě nechodte.

„**MAKBETH**“ Naše práva jsou zaručena ústavou...

VYŠETŘOVATEL Pane na nebi, a my vám říkáme intelektuálové.

„**MAKBETH**“ ...Článek 31, nedotknutelnost obydlí... Článek 28, svoboda projevu...

VYŠETŘOVATEL Já osobně tyhle bláboly nečtu. Takhle přece nikdo nemluví, tak proč by měl rozumný člověk čekat, že podle toho někdo bude žít. Jak to vidím já, život se žije pod pokličkou. Pro psané slovo je příliš lidský, odehrává se v obrazech... v metaforách... Před několika lety vám padala karta, a když vám trochu povolili uzdu, zbytečně jste to přepískli

a rozhoupali kocábku, a tak pod vámi podtrhli koberec a teď chodíte se psí hlavou... Tedy to je holá skutečnost. Metaforicky řečeno. Popisuje to přesně, jak to s vámi bylo, a každý to pochopí.

(Banko, od nynějška Krhút, padne na ruce a na kolena, zavýje jako pes, štěká.)

VYŠETŘOVATEL Lehni! K noze! Jak se jmenuje?

„**MAKBETH**“ Krhút.

VYŠETŘOVATEL Parazit na těle společnosti a hanobitel státu?

KRHÚT Spisovatel.

VYŠETŘOVATEL To je celý on. Víte, že jste nadějným čekatelem na pobyt v lapáku? Pomýšlíme na to, že z vás na takové dva roky uděláme „usedlého“ muže; na čtyři, jste-li absolventem uznávané školy, což klidně přišiju šimpanzovi s písmeňkou skládačkou v kabele. (*Usměje se.*) Nechcete učinit nějaké prohlášení?

KRHÚT „Nyní to máš. Jsi Glamis, Kawdor, král, vše, co ti vědmy slíbily...“

VYŠETŘOVATEL Rodinu mé ženy z toho laskavě vynechte.

KRHÚT „...a obávám se, žeš o to zahrál nečistě...“

VYŠETŘOVATEL Nečistě... Čistě... co je co? Jsou to dvě čarodějnice; ještě jedna a můžeme tu sehrát divadlo.

KRHÚT „...však řekly též, tvůj rod že nepovládne...“

VYŠETŘOVATEL Jestli se domníváte, že citováním nevázaných veršů vyklíčujete z paragrafu „hanobení“, Krhúte, pak narazíte na cosi, čemu říkáme poetická spravedlnost: což znamená, že vás šoupnem do vazby, a tam vás už naučí rytmice. Víte stejně dobře jako já, že tohle vaše představení mříí proti duchu normalizace. Když už čistíte chlévy, Krhúte, měl by hnůj přijít na hnojiště, a ne si najít cestu zpátky do stájí. (*Všem.*) Podle mě za to všechno může sport a náboženství. Tady Olympijské hry, tady návštěva papeže, a najednou si myslíte, že si můžete se svou svobodou dělat, co se vám zlíbí... amatérské divadlo, organizované skupiny, všelijaké výbory – poslyšte, já už jsem zatkl víc členů různých výborů (*Bankovi*), než jste vy sežral psích přesnídaček. Zatkl jsem člena Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, protože řekl, že nespravedlivě stíhám člena Výboru pro svobodné vyjadřování, kterého jsem zatkl, protože tvrdil, že u nás žádné není – takže jestli zjistím, že je to ve prospěch

Ligy na ochranu psů, chňapnu vás za obojek a je mi úplně jedno, jestli v Poháru mistrů hostů zrovna Dynamo Moskva Vatikán.

(Banko zavrčí.)

Co je mu?

„**MAKBETH**“ Připravili jste ho o lidská práva.

VYŠETŘOVATEL Opravdu? Víte, mezi vámi a mnou a těmahle třema stěnama a zvlášť stropem spadá štěkaní pod nepravým stromem do protistátní agitace. Nenechám ho špinit systém, natož svinít chodníky, jen proto, že prožívá krizi identity.

„**MAKBETH**“ Vašemu systému by trocha protilátek přišla vhod. Když se bojíte riskovat jeho nákazu nekontrolovanou myšlenkou, pak jakmile do něj nějaká nová vnikne, zatočí s ním jako smrtonosný bacil. Vzpomeňte si, jak to bylo posledně.

VYŠETŘOVATEL *(pauza)* Inu, od té doby už proteklo trestním zákoníkem hodně vody. Všechno se docela slušně normalizuje. Počítám, že tenhle byt se vrátí do normálu během pěti minut... Co? Hodnej pejsek. Hm, jakpak je asi venku...? *(Odchází.)* Odcházejte prosím spořádaně a nebuďte drzí na příslušníky.

(Zazvoní telefon.)

(Zdvihne sluchátko, naslouchá, zavěsí.) Zataženo, občasné přeháňky. *(Odejde.)*

(Slyšíme odjíždět policejní auto se spuštěnou sirénou.)

KRHÚT Tak ať to stojí za to!

(Představení pokračuje od třetího dějství, obrazu prvního.)

Tak ať to stojí za to!

(Všichni odejdou, zůstane jen Krhút.)

BANKO Nyní to máš. Jsi Glamis, Kawdor, král, vše, co ti slíbily - a obávám se, žes o to zahrál nečistě. Ty vědmy však řekly též, tvůj rod že nepovládne, leč já že budu praotec a zdroj přemnoha králů. Říkají-li pravdu, jakože na tobě se, Makbethe, až dosud vyplnilo vše, až divno,

(Vstoupí Makbeth.)

proč já bych měl v ně nevěřit a proč,
v nadějích aspoň, nepovýšit? - Tiše!

MAKBETH Dnes večer dáváme hostinu
a vyprošujem si vaši účast, pane.
Jedete odpoledne?

BANKO Ano, pane.

MAKBETH Jen nezmeškejte hostinu.

BANKO Nezmeškám, pane. *(Odejde.)*

MAKBETH Utkvělou básní
se bojím Banka. Královského něco
má v povaze, z čeho jde strach. Spílal vědmám,
když jméno krále nejprv daly mně,
a kázal jim i jemu věštit. Tu pak
prorocky nazvaly ho otcem králů.
Mně nasadily hluchý diadém,
do ruky vtiskly hluché žezlo, které
mi vyrve cizí rod, an ze mne syn
vlást po mně nebude. Když je to tak,
pro Bankův rod jsem poskrvrnil svou duši,
zavraždil pro ně laskavého krále.
Než to, já raděj s osudem se v boj
dám na život a na smrt!

*(Makbeth odsune zástěnu a odhalí dva Vrahý - Vstoupili dveřmi skrytými ve
zdi.)*

Včera jsme spolu hovořili, že?

(Sešeří se.)

PRVNÍ VRAH Výsosti, včera.

MAKBETH Rozmyslili jste si,
co jsem vám říkal? Vězte, že to on
vám šlapal po štěstí a po nadějích,
a nikoli, jak jste se domnívali,
nevinní my.

PRVNÍ VRAH Vyložil jste nám to.

MAKBETH Ba vyložil. Tak zle jste prokřestění,
že modlit jen se chcete za dobráka
a jeho rod, jenž z vašich dětí žebrot,
z vás samých stínů nadělal?

DRUHÝ VRAH Můj pane,
jsem člověk, ústrky a štulci světa
tak vzteklý do žhava, že je mi jedno,
čím se mu odplatím.

PRVNÍ VRAH A já zas člověk
tak orvaný, tak ubitý, tak smolný,
že život vsadím načkoli a buď
si polepším, buď zajdu.

MAKBETH Víte oba,
že Banko je váš nepřítel.

PRVNÍ A DRUHÝ VRAH To víme.

MAKBETH A tak i můj. Holou mocí
moh bych ho snadno smést a za ten čin
odpovídat svou vůlí. Leč to nesmím.

DRUHÝ VRAH My vykonáme,
co poručíte.

PRVNÍ VRAH Jsme domluveni.

(Slyšíme, jak venku zastavuje Easyho nákladák. Vrahové přejdou k oknu a vytáhnou rolety. Makbeth odchází, říká:)

MAKBETH *(stranou)* Už je to tak: Když, Banko, do nebes
tvá duše míří, doletí tam dnes!

(Vrahové se postaví do zálohy a čekají na Banka. V okně se objeví Easy a říká:)

EASY Buxton... takořka Leamington Spa.

(Vrahové jsou jeho objevením zaskočeni. Easy z okna zmizí; vyhlíží z okna, kam se poděl, ale Easy už zatím vstoupil do pokoje.)

Skokoláče.

PRVNÍ VRAH Leč kdo ti kázal k nám se přidat?

EASY Buxton.

(Pauza.)

DRUHÝ VRAH *(s pochybnostmi)* Netřeba věřit mu. Řekl nám,
co máme udělat a dopodrobna
i kdy a jak.

EASY Ehm?

PRVNÍ VRAH Tak postůj s námi! Západ
žhne ještě posledními pruhy dne.
Teď pozdní poutník pobodává koně,
by dostih hospody. A už se blíží,
na koho čekáme.

(Pauza.)

EASY Ehm?

BANKO *(za scénou)* Dejte nám světlo!

DRUHÝ VRAH To je on!

(V okně se objeví Banko.)

PRVNÍ VRAH Teď pozor!

BANKO Mračí se na déšť.

PRVNÍ VRAH Tak ať tedy spadne!

(První a Druhý vrah se vrhnou na Banka.)

BANKO Zrada!

(Banko prchá ze scény s Vrahy v patách. Easy zůstává, tváří se zmateně. Z obecnstva vystoupí opět Hostitelka.)

EASY Buxton... skokoláče... takořka Leamington Spa...

(Hostitelka ho odvede ze scény. Světlo a hudba navozují atmosféru Makbethovy hostiny. Vstoupí Makbeth s Lady Makbethovou doprovázeni hosty.)

MAKBETH Svou hodnost každý znáte. Usedněte!
Vítejte všichni, poslední jak první!

HOSTÉ Pokorně díky, Vaše Veličenstvo.

MAKBETH My sami usedneme mezi vás
co skromný hostitel.

(Hosté si přinesli stoly i číše. Podobně Lady Makbethová. Vstoupí První vrah s Easym, drží se na okraji scény.)

Zvesela, páni! Hned se napijeme
na zdraví dokola. *(Povšimne si Vraha a přejde k němu.)*
Máš v tváři krev.

PRVNÍ VRAH To tedy Bankovu.

MAKBETH Je obsloužen?

PRVNÍ VRAH Má podřezané hrdlo.
Vlastní rukou jsem mu to udělal.

MAKBETH Měj díky za to!
Běž! Zítra si spolu řekneme víc.

(Vrah odejde, následován Easy. Easy během této scény otálí na kraji jeviště a snaží se zachytit něčí zrak. Jeho vstupy a odchody se shodují se vstupy a odchody Bankova ducha /který je neviditelný/ a zjevuje se pouze Makbethovi. Makbeth se ho snaží ignorovat.)

LADY MAKBETHOVÁ Můj choti,
nehleďte si hostí.

MAKBETH Má ty karatelko!
Tak dobrou chuť i zažití! A obé
ať slouží ke zdraví!

ROSS Výsosti, usednete?

MAKBETH Květ říše měli bychom pohromadě
zde pod svou střechou, být tu přítel Banko.

ROSS Věren slibu,
měl by tu být. Je líbo, Veličenstvo,
nás poctít? Usednete mezi nás?
Zde, Výsosti, je místo.

(Ve dveřích vpravo se objeví Easy.)

MAKBETH Kde?

ROSS Tady, Výsosti. Co je vám, Veličenstvo?

MAKBETH Kdo z vás to udělal?

ROSS Co, Vaše Veličenstvo?

MAKBETH Neříkej, že to já! Nic na mne netřep
tou kšticí krvavou.

ROSS Pánové, vstaňte! Králi není dobře.

LADY MAKBETHOVÁ Přátelé, sedte! Choť to mívá často,
je to jen záchvat. Jako pomýšlení
to zase přejde. *(Přistoupí k Makbethovi.)*
To jsi muž?

MAKBETH To jsem, a srdnatý. Vždyť to, nač hledím,
by poděsilo ďábla.

LADY MAKBETHOVÁ Třesky plesky!
Co se tak šklíbíš? Dělej si co dělej -
koukáš jen na židli.

(V okně se objeví Easy.)

MAKBETH Tam, tam se dívej!
Vidíš ho? Co říkáš?;

(Makbeth ukazuje, ale Easy ztratí nervy a zmizí právě ve chvíli, kdy se Lady Makbethová otočí.)

LADY MAKBETHOVÁ Co? Zcela zbabštěn bázni?

MAKBETH Jako že tady stojím, viděl jsem ho.
To je větší, divnější div než vražda.

LADY MAKBETHOVÁ Vaši hosté vás pohřešují, choti.

MAKBETH Zapomněl jsem. *(Sebere se trochu.)*
Nic na mne nehleďte, mí draze milí!
Mám divný neduh, který není nic
pro toho, kdo mě zná. Tož na zdraví a na družnost!
Potom si sednu. Nalejte mi! Plnou!
Připíjím celé tabuli a nejvíc
příteli Bankovi, jenž nám tu chybí!
Kéž by tu byl! Na zdraví všem, i jemu!
Na zdraví všechněm všem!

HOSTĚ Náš hold a dík!

(Easy to nicméně zkusí znovu, zjeví se Makbethovi nad zástěnou vpravo.)

MAKBETH Vari a pryč z mých očí!

(Easy mu zmizí z očí.)

Zem tě pohlť!
Máš kosti bez dřene a v krvi chlad.

LADY MAKBETHOVÁ Panstvo, berte
to jako všední věc, nic víc to není -
jen že to trochu kazí krásný večer.

(Easy se znovu objeví v okně.)

MAKBETH Pryč, hrozný stíne!

Klame a mame, pryč!
(Stáhne rolety. Opět se vzchopí.)
 Tak, odešlo to,
 a já jsem zase muž. - Prosím vás, sedněte!

LADY MAKBETHOVÁ *(stranou Makbethovi)* Zaplašils náladu
 a rozbil družnost svým třestěním.
(Hostům.) Dobrou noc.
 Nehleďte na pořadí při odchodu
 a jděte naráz.

(Hosté vstanou a odcházejí.)

ROSS Dobrou noc!
 Kěž Výsost se brzy pozdraví.

LADY MAKBETHOVÁ Dobrou noc všem!

(Světla pohasnou.)

MAKBETH Žádá to krev. Krev prý si žádá krve.
 Jsou případy, že promluvil i strom,
 i kámen pohnul se. Hned zítra ráno,
 a časně, vypravím se zas k těm vědmám.
 Řeknou mi víc. Za cenu nejhoršího
 chci zvědět nejhorší.

(Hrom a blesky. Tři čarodějnice.)

ČARODĚJNICE Tuplem psot a slot a klopot
 ohni hoř a kotli v klokot!
 První čarodějnice
 Už mi chutí v palci cuká:
 něco nekalého ťuká.

(Vstoupí Makbeth.)

MAKBETH Tak co, vy černotajné půlnočnice,
 co provádíte?

ČARODĚJNICE Skutek beze jména.

MAKBETH Tím, čemu sloužíte vás zaklínám!
 Chci pravdu znát, ať jakkoli ji zvíte.

PRVNÍ ČARODĚJNICE Chceš raději to slyšet z našich úst
 či našich mistrů?

MAKBETH Zavolej je! Zjev je!

(„Zjevení“ z původní hry zde vystupují jako hlasy, zesílené a přicházející z různých míst hlediště. Makbeth tato „zjevení“ v místech, odkud přichází jejich hlas, samozřejmě vidí. Zahřmění.)

PRVNÍ HLAS Makbethe! Makduffa se chraň ! Chraň ty se zlosti
fifského théna! Propusťte mě! Dosti!

MAKBETH Buď si co buď, měj za výstrahu dík!
Dals mému strachu zvuk.

DRUHÝ HLAS Makbethe! Makbethe! Makbethe!

MAKBETH Mít troje uši, poslouchám tě všemi.

DRUHÝ HLAS Buď krutý, krvavý a zpupný! Není
takový člověk, z ženy narozený,
jenž tobě ublíží.

MAKBETH Tak tedy žij!
Makduffe, žij si! Co bych se tě bál?

(Zahřmění. Čarodějnice odejdou.)

Leč co je tohle,
co se tu zdvíhá jako z krále syn
a na dětinském čele nosí vínek
i výsosť vlády?

DĚTSKÝ HLAS Jak lev buď pyšný, pýchou, jež se neptá,
kdo kuje pikle, soptí nebo reptá!
Jsi neporazitelný, dokavad
birnamský les tvůj dunsinanský hrad
ti nezteče.

MAKBETH To nikdy nestane se.
Kdo může pohnat les? Kdo stromu v lese
poručit: Vyrvi se!?! Jen jedno zvědět
se ještě třesu -

ČARODĚJNICE (za scénou) Už nevyzvídej!
Skrze zrak mu zmučte ducha!
Přijďte, mizte jako tucha!

MAKBETH Kde jsou? Ty tam. Ať tento zhoubný den
věk věků stojí proklet v kalendáři!
Vstup, ty tam venku!

(Vejde Lennox.)

LENNOX Vaše Veličenstvo?

MAKBETH Viděls ty vědmy?

LENNOX Neviděl, můj pane.

(Za oknem přejde Easy.)

MAKBETH Kdo to tudy cválal?

LENNOX Dva nebo tři vám vezli vzkaz,
že Makduff utekl do Anglie.

MAKBETH Utekl do Anglie?

(Ostýchavě vstoupí Easy.)

EASY To je marný... To je marný... Buxton já na bráchu... skokoláče... ar-
tyčok takofka Leamington Spa... [Dobré odpoledne... Dobré odpoledne...
Buxtonova dodávková služba... vezu prkna... nákladák z Leamington
Spa.]

„MAKBETH“ Cože?

(Všechna světla se rozsvítí. Ostatní, až na Malkolma a Makduffa, je zvědavě obestoupí. „Makbeth“ se obrátí k Hostitelce.)

Co je to za chlapa?

HOSTITELKA *(Easymu)* Kdo jste?

(Easy jí nabídne své doručovací listy na podložce s klipsem.)

EASY Buxton já na bráchu... skokoláče.

HOSTITELKA Nic vám nepodepíšu.

EASY Lajntuchy naprší v sezónu, když na sporáku hučí kotel, leč komoň za-
břed v tvrdý šlem, co jakbysmet do Rickmansworthu - ustříhlá voda ledov-
vá... kráva jalová, bimbác do jarmary jak Mickey Mouse tu odříhost.
Vrazil rum do ucha, propánajána šklebáků bakterie hlodavá - navnadil
chlebem, jsa tele, chtiv perníku, než považte - i týnom tánom! - divizna
že by houkala tuze, skobola tudíž od čuně Donald a fajfka, tombola hoto-
vá nádražní dle šéfkuchaře. [Překlad viz *Doggův Hamlet*.]

(Pauza.)

„MAKBETH“ Ehm?

(Easy vytáhne konverzační příručku a začne v ní listovat.)

EASY *(vítězoslavně)* Ááá!

(Podá svou příručku Hostitelce a ukazuje jí, co si má přečíst. Hostitelka bádá nad řečeným místem.)

HOSTITELKA Říká že postilióna srazil blesk.

EASY Kuchala dobře doposledka, však trhni si nohou troubo. (*Tváří se vstřícně a přívětivě.*)

„**MAKBETH**“ Cože?

EASY Troubo!

„**MAKBETH**“ Cože?

EASY Však trhni si nohou. (*Souhlasně přikývne.*) Skokoláče Buxton já na bráchu.

HOSTITELKA Skokoláče.

EASY Skokoláče.

HOSTITELKA (*překládá*) Stavební dříví.

EASY Stavební dříví - Buxton já na bráchu.

HOSTITELKA Musíte prominout...

EASY Správně. Stavební dříví - Buxton já na bráchu. - Musíte prominout. (*Vytáhne rolety a odhalí nákladák za oknem.*) Kotník že to artyčok - ta-kořka Leamington Spa.

LENNOX Aha. Má tam venku nákladák.

HOSTITELKA Nákladák plný stavebního dříví.

EASY Musíte prominout.

HOSTITELKA Neomlouvejte se.

EASY Neomlouvejte se.

LENNOX Ach, vy mluvíte po našem?

EASY Ach, vy mluvíte po našem?

„**MAKBETH**“ Ne - my mluvíme po našem!

EASY My mluvíme po našem!

LENNOX Pěknej pitomec, co?

EASY (*pohlédne na hodinky*) Medvěd leze do bezu.

(*Všichni odejdou. Vstoupí Malkolm a Makduff.*)

MALKOLM Najdém si opuštěný temný kout
a vypláchneme se z žalů.

MAKDUFF Raděj pevně
sevřeme ostrý meč a jako muži
raněnou braňme vlast! Co jitro nových
zní vdov a sirot kvíl a nová žalost
udeří nebe v tvář, až samo kvílí,
jak se Skotskem by cítilo a chtělo
též vydat vzlyk.

MALKOLM Leč tyran, jehož pouhým jménem už
nám jazyk vředovatí, kdysi platil
za muže čestného.

MAKDUFF Krvácej, ubohá domovino!

(*V dálce se ozve policejní siréna.*)

MALKOLM Krvácí a pláče, k starým ranám
den ze dne tržíc hlubší.

MAKDUFF Skotsko, Skotsko!
Národe můj bědný,
zmučený krvelačným samozvancem,
kdy se ti vrátí tvého zdraví čas?
Kdo je to, hleďte!

(*Siréna zmlkne.*)

MALKOLM Náš krajan zřejmě, ač ho nepoznávám.

(*Bezpečnost se vrátila. Vstoupí Vyšetřovatel.*)

MAKDUFF Co Skotsko? Stojí tam, kde stálo?

VYŠETŘOVATEL To víš, že jo, koupe se v jasném měsíčním světle a teď
zkoupáme vás, krasoduši darmožroutský, co si myslíte, že sem spad z viš-
ně? (*Osloví obecenstvo.*) Zůstanete na svých místech a na záchod vstup
zakázán...

(*Vstoupí Krhút.*)

Moment, Krhúte. Kam se zašil Landovský?

(*Vstoupí Easy. Za ním přichází Hostitelka.*)

EASY To je marný. [Dobré odpoledne]

VYŠETŘOVATEL Co ty si zač, ksichtě?

(Vyšetřovatel popadne Easyho za klopy. Easy vykřikne a podívá se na hodinky.)

EASY Medvěda zmar.
Marcipánový hodiny! [Tak bacha!]

VYŠETŘOVATEL Cože?

HOSTITELKA Nerozumí vám.

VYŠETŘOVATEL Jakou to mluví řečí?

HOSTITELKA V tuhle chvíli si nejsme jistí, zda je to řeč nebo klinický stav.

EASY *(dotčeně)* Parkoviště kdoulový. *(Nabízí svoje dodací listy.)* Skokoláče - Buxton já na bráchu takořka Leamington Spa.

HOSTITELKA Přivezl dříví a chce, aby mu dodávku někdo podepsal.

VYŠETŘOVATEL Dříví?

HOSTITELKA Má venku dvoutunový artyčok.

VYŠETŘOVATEL Cože?

HOSTITELKA Chci říct nákladák.

(Krhút poklepe Easyemu na rameno.)

KRHÚT To je marný. [Dobré odpoledne.]

EASY *(nepřítomně)* To je marný. *(Pak si všimne, kdo to je.)* Krhút! Pelargónie!?! [Jak se vede?]

KRHÚT Starý cvičky. Pelargónie? [Ujde to. A jak vám?]

EASY Starý cvičky.

KRHÚT Naruby to skokoláče? [Přivezl jste to dříví?]

EASY Deska. [Ano.]

KRHÚT Takořka Leamington Spa? [Z Leamington Spa?]

EASY Deska, kruci. Rovný artyčok. [Ano, pane. Mám venku nákladák.]

KRHÚT Kostka. [Díky.] *(Podepíše dodací list.)*

EASY Kostka, kruci. [Děkuju, pane.]

VYŠETŘOVATEL Tak moment! O čem to tady sakra mluvíte?

EASY Odpoledne, pane!

VYŠETŘOVATEL Odpoledne. Kdo je váš přítel?

HOSTITELKA Vozí skokoláče.

VYŠETŘOVATEL Tak proč to neřekne rovnou?

KRHÚT Mluví jen doggštinou.

VYŠETŘOVATEL Cože?

KRHÚT Doggštinou.

VYŠETŘOVATEL Doggštinou?

KRHÚT Vy ji neznáte?

VYŠETŘOVATEL Kde jste se ji naučil?

KRHÚT Ta se nedá naučit, tu musíte pochytit.

(Easy si povšimne „Malkolma“.)

EASY To je marný. [Dobré odpoledne.]

„MALKOLM“ To je marný... Pelargónie?

EASY Starý cvičky. Pelargónie?

„MALKOLM“ Starý cvičky... Kostka.

EASY *(Krhútovi.)* Lajntuchy naprší v sezónu, kdy na sporáku hučí kotel, leč komoň zabřed v tvrdý šlem, co jakbysmet do Rickmansworthu.

„MALKOLM“ Do Rickmansworthu.

„MAKDUFF“ *(„Malkolmovi“ cestou ke dveřím)* Potřebuje píchnout.

EASY Deska.

„MALKOLM“ *(na odchodu)* ...s těma skokoláčema...

EASY Ustříhlá voda ledová, kráva jalová.

KRHÚT Jeho kamaráda zasáhl blesk.

HOSTITELKA *(na odchodu)* Bimbác do jarmary...

KRHÚT Dovolíte? Albatros? [Plány?]

EASY Deska.

KRHÚT (*podá Easyemu plány*) Albatros? [Plány] (*Easyemu.*) Easy! Cihla...

EASY Deska, kruci.

KRHÚT Cihla. (*Postaví Easyho na místo, kde by měly být stupně schodů.*)

EASY Cihla? [Tady?]

KRHÚT Skokoláče. Cihla.

EASY Kostka, kruci. [Díky, pane.]

KRHÚT Tenisky. [Skvěle.]

VYŠETŘOVATEL Dovolte, abych vám připomenul, že se nacházíme v období normalizace.

HOSTITELKA Opusťte laskavě scénu. Za chvíli začíná Páté dějství.

VYŠETŘOVATEL Varuji vás, cokoli řeknete, bude zaznamenáno a přehráno u soudu.

HOSTITELKA Bicykly. (*Easyemu.*) Prkno? [Připraven?] (*Vyšetřovateli.*)
Deska. Tenisky!

(*Krhút a Hostitelka odejdou. Vyšetřovatel a Easy zůstanou.*)

VYŠETŘOVATEL Jaký tenisky?

EASY Cože, kruci? [Jedenáct, pane?]

VYŠETŘOVATEL Tenisky!

EASY Deska, kruci.

VYŠETŘOVATEL (*se vzdává*) To je marný...

EASY (*nadšeně*) To je marný, kruci! [Dobré odpoledne, pane!]

VYŠETŘOVATEL Jo - to je fakt! (*Do stropu.*) Konvalinka! (*A obecnstvu.*)
Všichni si dají ruce na hlavu! Dejte si - placay manos - ruce - per capita... Toť toiletto!

(*Zazvoní telefon. Easy ho zvedne, předá Vyšetřovateli.*)

EASY Konvalinka.

VYŠETŘOVATEL (*do telefonu*) Máte to všechno? Jasný jako co? Hrají z nepřátelství ke zřízení republiky. Chci mít zaznamenáno každé slovo.

(*Vstoupí Lady Makbethová v noční košili a se svíčkou v ruce.*)

LADY MAKBETHOVÁ Klob, žírný skřítče, klob, poštvám! - Housle, klec - za želvu dej vysavač! Bahno v předsíni! Prudte se, kruci, prudte se! Doutnák však kůže podšítá?

(*Zazvoní telefon. Vyšetřovatel zdvihne sluchátko.*)

VYŠETŘOVATEL (*do telefonu; pauza*) Jak to mám ksakru vědět? Ale jestli tohle není svoboda projevu, pak teda nevím! (*Zavěsí.*)

LADY MAKBETHOVÁ (*si otírá ruce*) Cihla tamo kyne ač kruto vepsí. Barevné noky Arábie nechodí po světě darmo na zkušenou. Ó, ó, ó... [Tady pořád ještě cítit je kreví. Všechny vůně Arábie nestačí navonět tuhle malou ručku. Ó, ó, ó...]

(*Odejde.*)

VYŠETŘOVATEL (*Easymu*) Vymejšlí si to spatra. Máte mě za úplného -

(*Easy však září světlem poznání.*)

EASY ...Ach!... Makbeth!

(*Dělový výstřel. Čmoud. Na baště se objeví Makbeth v plné zbroji.*)

MAKBETH Nižádné pulovry! Byť káchoť zazní!
Birnamský skokol zvyše Dunsinanu vyšpulí ret.
Hoboje loudí Malkolm? Žrát se mu zachtělo?
[Už mi to nenoste! Ať zběhnou všichni!
Birnamský les dokavad na Dunsinan nepřitáhne.
Kdo je ten chlapec Malkolm? Což není z ženy syn?]

(*Zazvoní telefon. Vyšetřovatel se po něm vrhne.*)

VYŠETŘOVATEL (*do telefonu*) Cože? Ne - žrát se mu zachtělo, myslím...
Počkejte -

MAKBETH Zří naha nahu v zrní, bohužel,
toť Dunsinan skokol birnamský petružel.
[Já ničeho se nebát neustanu,
birnamský hvozď než přijde k Dunsinanu.]

(*Zadní čelo nákladáku se otevře a za ním vidíme Malkolma a ostatní. Vykládají trámky apod. Vyšetřovatel to vidí - mluví dál do sluchátka.*)

VYŠETŘOVATEL Dejte mi šéfa. Dejte mi šéfa!

(Ross a Lennox se chystají seskočit z korby, aby utvořili lidský řetěz mezi Makduffem, vykládajícím trámky, desky atd., a Easym, který z nich staví schodiště.)

MALKOLM *(Makduffovi, který je s ním na korbě)* Kého skokola v lože zván?
[Jaký to před námi je les?]

VYŠETŘOVATEL *(do sluchátka)* Přepínám na zeburu!

MAKDUFF A KRHÚT Birnaman skokol, kruci. [Birnamský hvozd, pane.]

VYŠETŘOVATEL Zelený anděl Charlie, patnáct venku.

MALKOLM Kuj pikle dokud v žlebu parazol... [Ať každý voják po větvi si utne...]

VYŠETŘOVATEL Nějaký Easy a Dogg!

EASY *(Vyšetřovateli)* Deska, kruci!

MALKOLM A v suku hnát či salát v parochodu. [A před sebou ji nese na pochodu.]

(Makduff a další seskočí z korby a trámky začnou proudit k Easymu, který z nich staví schodiště.)

(Lady Makbethová kvílí a pláče za scénou. Vstoupí Posel.)

POSEL Mor! Margarína zešílela. [Královna, můj pane, mrtva je!]

MAKBETH Rána, zas rána, rána, zasraná rána
klky dnů pozdních berou přískokem
mátožné kdeže krásky v bokorysu...
[Zítra a zítra, zítra, pořád zítra
se hmyzím krůčkem ke dni souká den
až do poslední hlásky dějepisu...]

VYŠETŘOVATEL *(do telefonu)* Ano, šéfe! Všecko to mám víceméně pod kontrolou, šéfe... *(Lže.)*

(Schodiště přibývá, Makbeth pokračuje ve svém monologu v doggštině, bubny a děla... a -)

MAKDUFF Remtete chorovod! [Zadujte do polnic!]

(Trumpety. A přispěchá Posel se zprávou pro Makbetha.)

POSEL Hnoj kosodřevný kruci! [Můj milostivý pane!]

MAKBETH Sám sobě liž! [Jen to řekni!]

POSEL Výskal břich a lodní kdyby hnul se kýl,
venkonce Birnam zas dospěl v krut
skokol se čile vrt.
[Když tamhle na kopci jsem konal stráž,
hleděl jsem k Birnamu a znenadání
se počal hýbat les.]

MAKBETH Zmrzolino kdoulová! [Ty bídný lháři!]

(Posel vycouvá.)

(POZNÁMKA: během předchozího děje si Easy žádá a také postupně dostává čtyři prkna, tři desky, pět trámů a devět kostek; mimovolně přitom užívá slov běžné řeči.)

(Makduff se mezitím postaví Makbethovi.)

MAKDUFF Kvač, cyklisto, kvač! [Stůj, pekelníku, stůj!]

MAKBETH Birnamu skokol zbytněv za Dunsinan,
když v záru noci žrát se mu zachtělo,
leč věda, pavěda. Podolku chrám
na pánev máslo dej a hubu drž,
na krku prosínek, chlouba hub: Smrž!
[Birnamský les ač ztekl Dunsinan,
ač ty tu stojíš, z ženy nenarozen,
já zkouším poslední. Bítevní štít
já vrhám před sebe a k zlosti zlost,
a proklet buď, kdo první zvolá: „Dost!“]

VYŠETŘOVATEL *(je přeruší)* Tak dost! To stačí! *(Vyleze na již dokončené pódium.)* Děkuju vám. Děkuju vám! Děkuju vám! Hňupové! Smradlavý dacani – podvodníci. Mám vás, Joriku. Z buzerantů je mi na blití. Kopněte mě, zlámu vám vaz, majzňte mě, dám vás do želez a překrutím fakta. Stíhat honimíry je těžší než tuna cihel.

(Krhút zatleská.)

KRHÚT Tenisky. Marmeláda. Halamo?

(Všichni tleskají.)

EASY Remtete, kruci.

VYŠETŘOVATEL Kájo! Pájo!

(Vstoupí dva Příslušníci a postaví se tak, aby mohli chytat desky, které přilétají ze dveří.)

MAKDUFF Spirála, tricykl, spirála!

VYŠETŘOVATEL Deska!

(Teď přilétají Kájovi a Májovi šedivé desky, z kterých staví zeď přes forbínu, Makbeth a Makduff zatím bojují a Makbeth je zavražděn. Zazvoní telefon. Easy ho zvedne.)

EASY Jo, marný láryfáry!

(Zatímco Easy mluví do telefonu, Vyšetřovatel řídí s oběma Příslušníky, Kájou a Pájou, budování zdi; a Malkolm vyleze na pódium, sebere mrtvému Makbethovi korunu a nakonec si ji vloží na svou vlastní hlavu.)

MALKOLM Co směšného na kreténském praseti.

EASY Kreténském fašistickém praseti, a to v jednu hodinu. Deska!

MALKOLM Radši bych použil lakotné slepičky jakožto faktótum poté.

EASY Poldové. Četňasi – svinstvo!

MALKOLM Vystředěné kolem růžového záhonu částečně vyžatého.

EASY Pitomec. Cihla jako prkno. Deska.

MALKOLM Dobrotivé projímadlo. [Mrtvý řezník.]

EASY Parchant rybice. Nakopat ho do prdele, k tomu mi napomáhej Dogg. Vsaďte se, že to udělám. Normalizace.

MALKOLM Ať žije hysterická rozeřvaná placka.

EASY Tuplem psot a slot a klopot.

MALKOLM *(na schodech)* Zlověstný úběle mat, polední zvon,
kde sněžným sovám konec... volá Skon!
[Jednomu každému náš dík i všem,
jež ke korunovaci v Skonu zve!]

(Fanfáry.)

EASY *(do fanfár)* Tuplem, tuplem. Tuplem psot a slot a klopot. Ne. Shakespeare.

(Ticho.)

Nojo, to víte. Byl to krapet divnej tejden. Ale v úterý jsem zpátky.